

לכל אחר מבני אדם סברה. אמנם צריך שתעיין בשרשים מן המקובל והכתוב להשיב התולדות אל האבות, ומה שיוציאך אליו האמן בו, ואם יהיה רחוק אצל סברתך ומחשבתך, כאשר תרחיק המחשבה והסברה העדר הרקות, וההקשות השכליות מחייבות זה. ובאשר תרחיק הסברה שיכול להתחלק הגוף לאין תכלית, וההקשות השכליות

קול יהודה

כי לא כל הדעות שוות וכל אדם יולדו עשומותיו דברים לא יכניס בם עם הכינוי, וממלאה נופל במה שזכרתי למעלה כחמרי גורמים למוות, ר"ל הילוק הדעות אשר הוא שרש הכפדה האומה וכו': אמנם צריך שתעיין בשרשים וכו' וההקשות הגוהגות וכו'. שלא חובר ההקדמה מנזע הקבלה, וגם לאר התולדות משרשו יפרה על דרך סדור המדות שהורה נדרשה בהם כמוכר סימן ע"ג, ועל פיהם יהיה משפך ודיק והגיון לבך לפיך, לא ינהג מנהג המופקים הפילוסופים, רק משמך הראש היורד על פי המדות ה"ל יערוך כמטר לקהך ויול כעל חממון היורד על הכרי יוני כי שם טוה ה' את הכרכה. ובשמים אלו רמז למעלה סימן מ' בזמרו ולא העביר עליהם העשות להכמתה הכרחה הידועה והטבעית הקרויה כאשר קבלו וכו' כפי הערהו שמה. וקורא אני על זה נודע ה' משפט עשה בפועל כפיו נוקט רשע הגיון סלה. כי האל יתברך הודיע לנו דרכי משפטי המדות ה"ל אשר עמד להיות התורה נדרשה בהם. אמנם הרשע האולך עמיד אחרי דרכי הגיון הטבעי המושג על הקשה וסברא פלנות בלבד, הרי הוא בפועל כפיו נוקט ולבד, כי מעשה ידי אדם המה מעשה העשומים: להשיב התולדות אל האבות. דימה העיון הנמשך מן ההקדמות לילד יולד, וההקדמות עצמן לאז המוליד, והאסויו להרגיל עצמו באופני ההקשות המזכרים לממן ידע להשיב לב אבות על בניס ולב בניס על אבות, רצוני בזה איך יתשוב התולדות מן ההקדמות אל המלה ההקדמות אה תולדותיהן: ומה שיוציאך וכו'. והשפיה כדרך אל אמתה ממה ההקשה הזאת המקובלה, אוהו קח לך והחוק בו לדעת אמת וכמו אע"פ שלא יאות אצל סברתך הטבעית: כאשר תרחיק המחשבה והסברה העדר הרקות וההקשות השכליות כחייבות זה. כאשר יזכר אריסטו ברביעי מספר השמע שאין ריקות נמצא, ברלויה רבות מופתיות שאין מתקום הוא כובל זרם: ובאשר תרחיק וכו'. יזכר הפילוסוף בששי מס' השמע כי כל מה שהגוף מתחלק עדיין יתחלק התקו להתקיים והריס וכן לאין תכלית, ויש לעולם מלך מה שהוא גוף יסבול הלוקה לאין הכלה וקן, שאם יתחלק גוף אחד לשנים וגם ולחומים כדי ריק ייעשו לבד עד תכלית הלוקוה בשלימות, ורלויה הפילוסוף על זה אין הסורך מביא להוכחה, גם אין מתקום גורם זרמן מה שכתב הר"ב צע"ש משפך לחומותיו פרק ד' לבאר שהעדר התכלית הנמצא בהלוקה והתחבך הוא כפולת ההלוקה לא בהשלים התלווק וכו', אלו המתיישים ידעו: ואם צאה לדקדק אמרו כאן הקשה שכלית, ולמעלה אצל הריקות אמר הקשות שכליות לשון רבי, יש להם טעם לזה מפני רוב ההקשים אשר הובאו בביטול הריקות,

כמו של אדם נבדל מחיבו כחולד זרמן כך הוא נבדל כסברתו ודעתו: שתעיין בשרשים. שמדע שרש המעל על אזה דבר לזויתו צה: המקובל. שכלה לחסה מתיני: והכתוב. מתקן הקבלה אל האבות להנין לחסה בדרכי הקבלה: וההקשות הגוהגות על סדר המקובל. אם חתקה נבדל לזויל דבר כתיקם סלך תקיע במנהג הסיקס שקלו תפול לדרוש כלחה מי"ג מדות, ואחר אשר הוילא חמתינו י' יסודות ע"פ מי"ג מדות מוטל להוילא סכמת השכל דיינס המאוסקים המהחדשים לנו: להשיב התולדות אל האבות. אף אזה מתינין בזה שחיבו התולדות שייס לבנות ולא יסיו כוהרים את האבות כפי אשר קבלו אותם חו"ל, כי דיון שסאה תולדה דומה לאנים: ומה שיוציאך אליו האמן. ומה שיאלך אחר הסדר הוא אותו קח לך לחמוט אומן: ואם יהיה רחוק וכו'. אע"פ שהוא רחוק אלא סברתך גרידא עם זה אותו חמתיני: כאשר תרחיק המחשבה והסברה העדר הרקות. ככר אמרו הפילוסופים הקדמונים שכל מלל הטולם הוא השכל עד לגלגל הירח הוא מלל מאכרסה יסודות אשר בו זה על גג זכ, ודייניו האלך והמיס, וכו' ובלגליס סוכב שניסה מלך אל, ויסוד אש מתקף וסוכב יסוד האויר ומגיע עד לגלגל הירח. שברא זכר אריסטו ברביעי מספר השמע רלויה מדיחותה שא"ל כגוס פנים אום מקום פני וריק מפלי תחל מאכרסה יסודות זה שאר גופים. וכן בלגליס אמרו שאין בנייהס מתקום פני, וכ"כ המכ"ס כ"ג מלכות יסודי הוהיס סלה ב'. והנה פמון בני אדם מושינס שמלכה האלך והמיס מלל הטולם ריק גלי דבר, גם מחשבה קרה לבין למע לא יהיה הריקות נמצא, ואיש כער לא ידע כי האויר שאנו הולכים ושרים בתוכו אינו דבר ריק אלא הוא גוף גשמי כמו שאר הגופים אך הוא דק יותר מן האלך והמיס. והראשונים ביטלו זה ממה שאם נקח שפופרת מלולה ונשים קצהה בחדר בניס ומן הקפה שני נמזין כפה, אזי המיס עוליס אל הפה, שאין רק ממהה שאחר שאנו מולאנים כפה האויר שבתוך השפופרת אלנו, וא"כ לולא שיעלו המיס נמצאנים הכרון האויר היחה כהקוף נמצאת בתלל כשפופרת, לכן עוליס המיס למעלה נגד טעמם, וא"כ מוצרר שהקוף נלתי נמצא. וזה אמרו מרלויה הקדמונים, והאחרונים ברמיבו וגיטס והעמיקו המלכות בעניינים אלו בדרכים אחרים, ואני לא נחתי רק לפרס דברי השכל שסם לפי דרכי הקדמונים: ובאשר תרחיק הסברה שיכול להתחלק הגוף לאין תכלית. כל דבר גשמי יש בו חס שייס ותלוק לתלווק, והתלווק לתלווק עד נלתי תכלית, וסוף מוסכס לטבעיים הקדמונים זמח אריסטו

כל חלק מהם לשנים וכן לעולם יונעו עמים כדי ריק ולחומים כדי ריק ייעשו לבד עד תכלית הלוקוה בשלימות, ורלויה הפילוסוף על זה אין הסורך מביא להוכחה, גם אין מתקום גורם זרמן מה שכתב הר"ב צע"ש משפך לחומותיו פרק ד' לבאר שהעדר התכלית הנמצא בהלוקה והתחבך הוא כפולת ההלוקה לא בהשלים התלווק וכו', אלו המתיישים ידעו: ואם צאה לדקדק אמרו כאן הקשה שכלית, ולמעלה אצל הריקות אמר הקשות שכליות לשון רבי, יש להם טעם לזה מפני רוב ההקשים אשר הובאו בביטול הריקות,

השכלית מחייבת זה. וכאשר תרחיק המחשבה שהארץ כדורית, ושחיא חלק אחד מסאה וששים ושש פעמים מעגול השמש, וכל מה שיש במופתי התכונה ממת שתרחיקוהו המחשבה. כי כל מה שהתירו חכמים לא היה לסברתם ולא כמה שנראה לדעתם, אך בתולדות החכמה הירושה המקובלת אצלם, וכל מה שאסרו כן. ומי שנראה "לחשיג" (כ"א מהשיג) חכמתם ולקח דבריהם כמעמו וסברתו, יהיו גברים בעיניו, וכאשר הם דברי הטבעים והגלגלים נכרים בעיני עמי הארץ. והם כשמדקדקין בנבולי הינין ויורו ההיתר והאיסור באמתת הדין, מראים לך מה שאינו נאה מהנבולים

אוצר נחמד

קול יודעה

ובאשר תרחיק המחשבה שהארץ כדורית. וכבר התחבר כלוריותה במופתים, והמה בכתובים בספר האלמגיסט'י לטולומיא'ו מאמר ח' פ"ד ובספר זורה הארץ לר' אברהם בר' חייא בשערו הראשון: ושהיא חלק אחד ממאה וששים פעמים וכו'. ככר גיאר פולומיא'ו בספרו הזכר מאמר ח' פ"ט ו' ט"ו ששמש גדולה מן הארץ ק"ע פעמים בקירוב, וכן כתב הרמב"ם בהלכות יסודי תורה פ"ג. אמנם בסקדמת זרעים דקדק השיעור והעמידו על קס"ו פעמים ושלה שמיי פעם, ולזה הכיסי ר' אברהם בשער השמישי מספרו הזכר שסך גיאר היווה קס"ו פעם ושלש פעם. ולכל הפנים טעות היה בגשן הזכר שכתב ק"ס, וראוי היה לתקנו בלחד משני פנים, אם שיאמר ק"ע, או שיאמר קס"ו, מבלי שום לב אל החלקים שלא להרבות פלעווי הים. וכן מלחסי הא"ב בדברי סימן ג' בלמרו שהוא קס"ו פעמים. ויודע מדע כי ההתקנה הזאת המהשביית הביאה הרמב"ם בהקדמתו הזכרת, בלמרו כגון ששאלו ללוש מלחסי חכמת הרפואה וכו' והוא עשור וריק מהחכמת ההשבורת והחמת המוכבים, ולאחר כל מה שהיה אומר בלחסי שחול כוען שגוף השמש שאלו רואים כלאו היה עגולה קטנה ויאמר שהוא גוף כדור וגודל הכדור ההוא כגודל גוף הארץ קס"ו פעם וג' שמיי פעם וכו', אין ספק שהחיים ההוא זך הרעון וכו', עד אמרו לא ויאמר בנפשו מקום לקיים זאת האמורה וכו', ע"כ: אך בתולדות החכמה וכו'. כיוצא בו זכר למעלה סימן מ"ח בלמרו ולא מעבור עליהם הטעות להסתמם הרחבה הירושיה וכו': וכל מה שאסרו בל"ל שלא היה לסברתם וכו': והם כשמדקדקים וכו'. הכוהל היה הרעלה כי בעמדתם נקודת אמרתם כזוון מבלי שיקו להחמיר בהם, ויבאה גנות בעינים בתהלת

אריסטו בשני מספר טבע: וכאשר תרחיק המחשבה שהארץ כדורית. מי שלא נא כבר חמת הסכנה רחוק בעיניו שדמה שהארץ כמו כדור מקיפי תלוי באויר, כי למראית עיניו ישמש סביב שהוא, ויבחרו מהו כאשר יגידו לו כי ישנו בני האדם סביב הארץ וכל אחד מבני האדם הולך ונא ישר רגליו על הארץ וראשו פונה כלפי מעלה, אז ימלא שחוק סיו ויאמר, אי משוגע איש הדוח, אין יתכן זה, הלא אדם נלכס כלכס הידע על הארץ בהלך הוא טעיון (רא"ל לפי דעתו), כיוצא בני אסופי כי על הלך הארץ שנגד כפות רגליו הם נלכ האדם ישר רגליו ונכה רגליו וראשו למטה ולא ימלא הכסל ממנו. וזה רעשו ויאמר הלא ידעתי מעולם כי כל הנכנסים בקיריות אינם אך אוליים וחמרי לב. ויאמר כעליו אלל אין לו אולת אך איקירוסות נורקס בו להסוך הקערה על פיה, ואלהים עשה את האדם ישר רגליו יעמדו במיבור ויאמר וראשו למעלה והוא נקש השבועות רבים להאוז טולס הפוך. וכבר הכריעי א"כ אפוא אין ידע הכשם והשלב לאחוס בני אדם הלא הוא עולה מלמטה למעלה גנד טבעו. וישן המחייב הלא מקרא מלה הוא כאשר ידע הכשם והשלב, ונדעת המדעוים הום בהלך התחווון מן הארץ בהשם והשלב עולין ולא יורדוין. וכיוצא בזה טענות ממנויות המחשבות זש, ועם כל זה הארץ כדורית בלי ספק כנדוע למחליים בהכנסה בלחיות כדורית, ואלו טענות ילנו בהרפת טענותיהם ויבטח במלח אולתם: ושהיא חלק אחד ממאה וששים ושש פעמים מעגול השמש. שא"עשן שאין האדם רואה שהארץ גדולה הרבה והמחיים חיה למראית עין רק כקף איש, וכ"כ כבר נתחבר והאמת שכדור הארץ אינו כגשמייתו רק חלק אחד מקס"ו מעגול השמש ר"ל מכדור השמש שאף הוא כדורי. וכבר זכר מזה ג' כענב"ם בהקדמת כדר ודעיים לפעון שלא יוכל האדם להכניב הדבר הכחוס בעיניו לפי מהשנתו: עד כי מה שיש במופתת התכונה. שנתו כי צמתיי הסכונה מה שסכלס ממאן, כמו שהוא נכנסת בעלמיי"ם נגללו יולא הכחוס ונגללו הקעס ודכונה לוס, וכיס המורה כרקק כ"ד מאלהי הרוש"י במבוליי הידנין ויורו וכו' והוא נלכס מהכוס לחכום הסיול (לפי הנחת הקדמונים): כי כל מה שהתירו חכמים וכו'. ר"ל וכן טעיון בדברי חכמים, שא"עשן שסך דחוקים לפי הכנתו ועל כל זה אמתים בעינים, רק אללנו דמה רחוק לקורר הכנתו, וכל מה שטעיוני החכמים אף הם אלל עמקובלת אצלם. הסיחר שטעיוני הום תולדה להעיקר המקובל, וכן הדבר מחויב לפי השכס שהוא וסך דקדוקו בהחמסם עד כמה יגיע וסיחור והאיסור בנגול קצום מזה ומזה: וכל מה שאסרו. כלומר כל מה שאסרו הוא כדקדוק מנומסם כדקדוק טעמים: ומי שנראה לחשיג במבחהם. ר"ל חמת הארץ כל מלוח שכיניו נכני כל מלוח שכיניו וכו' וסכשס אלל סוליולו טעמים ותולדותו: ולקח דבריהם כמעמו וסברתו. ר"ל כפי קולר ששנתו ודלות שכלו בשכס המלוה הסיול: יהיו גברים בעיניו. ודמה כי דברי חז"ל שלא ככחוס כחורה אלל הם דברים זרים: דבריי הטבעיים. ממו חלוק גרוף לאין פלנית ושארין כדוריות וכל רמח האדום סוליים ככל שטחם הכדורי מסכיו: והגלגלים. וכוא מה שיש צמתיי הסכונה שכלל למעלה: והם כשמדקדקין בגבוליי הידנין ויורו וכו' באמתת הדין וכו'. וראש למר קדמליי מדקדקים אחר גבוליי כדייסי שלפי דעת חז"ל, הן מה שהוא נלכ על פי קללת תורה שכלל פה או כיוצא מלגש עקסם מדות או מה שהוא מתקנת

מהנבולים ההם, כאשר הם מנגים אכילת בשר כוס כוס, והוצאת ממון "בתחבולת הדיינין (כ"א בתחבולות הדינים), והתרת ההליכה בשבת בתחבולות מן העירוב, והתרת הנשים בתחבולות שהנשואים מותרים בהם, והתרת השבועות והגדרים במיני

אוצר נחמד

המנים נעשיית הסייא, והם לדעתם מורים בלמדת סדין כפי הכתוב בלבד, וכי נראה לו שזה משמלים בעבודה יותר, כדבר המין כיוון כ"כ בלמרו על הקראים משמלים בעומדים יותר מן הרבנים, וכן בסומן ל"ו אמר עליהם שרואה אחס משמלים בכל כחם, כלומר בלויים וזאלים מלואו התורה לדעתם, מש"כ הרבנים שיאלו להקל בהרבה דברים: מראים לך מה שאינו גאה. כלומר מתחסדים לפיך ופושטים עליהם לומר משעשעים יותר כשרים: אכילת בשר כוס כוס. כהנה ומכונת כמותה כמתישה אללנו ואללם כוס יותר מתישה וכונתה למעלה כפימן זה: והוצאת ממון בתחבולת הדיינין (כ"א בתחבולות הדינים). כ"א יש הרבה דיינים שאינם נראים כגלס, המס לדאורייתא מס דרבנן עשו לפיג, ואשר הם לדאורייתא הם עיני הקיין שקינין באדרד וזמו שם דברי המכר כ"י ל"ג מזה המאמר, ודיני חוקי בקרקעות, והרבה פרטי דיינים בהרבה ונמתיק אבר מכחשים כוס שטיי קויים, וגם בנוף מביה דיני אכמכחא, ובדין תלוכו ודין דוביני וזינא דלעמו, ויאלף שיא קויה, הם חוקים עליו. ויש שם חף אללנו מדרבנן, כמו דבר תורה מניח קנות והמכונים עקרו אומי אמרו מתישה קויה. וכן מאמרם דברי שכיב מרע ככתובים ומפורים כדי שלא תערך דעתו, ודיני גדריו שדין אומי לדעת רוב הוהביקס ג"כ מדרבנן, ודיני אללו. ובכל זה הם מהרסים אומי בלמס קבל עיניו וליאוי ממון שלא כדין: והתרת ההליכה בשבת בתחבולות מן העירוב. שאלו מתיינין ליקר לרענע לסיפס אחת ככפת ע"י עירוב, ויאמרו כי כשיל פת להם סמונת כסוף אלפוס לא ישיב משבת רבלי ומללו אומי. וזה לפי דעת המטורפה, שאמנם לדעתו תחומין מדרבנן, הם אמרו והם אמרו שללודך או לדבר מלואו (וכמו שהעיקר אללנו אין מדרבנן אלא לדבר מלואו) מותר, ויהיירני סוף ללייג ולחייב עבדי: והתרת הנשים. הנישואות נעל: בתחבולות שהנשואים מותרים בהם. כלומר ומאלו החבולות שהתיר קדושי כפעל. וגם ציה יש דבר תורה מס שאין כדוקוס מודים זו, כמו מעיקרם בעד שאין חושנין לקדושי מ"ג' דדבר דבר, והרבה דיניי הגיעין שעת כדוקוס שכתוב כונה בעלמו בעג ומוכר לידה ממש, וממתישים כל ימי פלתינות ואמירה למוכר כמכירה ותחומים. ויש שהסא מדיבני כמו כל אחת שאמרו עליהם אפקעיניה רבנן לקדושי מניס, ומאלו נבמלם שש עמיים (יבמות ז' ק"י, כתובות ג"י, גיעין לג"י ע"ג, כ"כ מ"ה'): והתרת השבועות והגדרים

קול יהודה

בהנהגה ודעת משתוקף, כי האדם יראה לעינים כדרכיהם לא יתנו והרבה הקלו יותר מלמי. והוא לשנו למעלה בלמרו ולמנוח נבולים מדוקדקים עליהם בהקמה וכו'. ויוסב אמרו כאשר הם כגנים וכו', הקראים המנים אכילה בשר כוס כוס וכו' כי יבזו לשל מליהם של חז"ל ועליהם פערו פיהם לבלי חק. ואמר והוצאת ממון בתחבולות הדיינין (ובכ"א בתחבולות הדינים) מה הרבה דיינים וזאלים מן ההקס הנימכוי כשעמידו אותם על גבוליהם המדוקדקים, ע"ד יקוב הדין את הכר, וירמא המתהכס היוהם בלתי נאים וזיהיה בהם יהור ממון הנחבע אשר כעור ומשפט לוקח בלא משפט כהוב. וכנס בכלל זה עוד דייני שהזכירו כמנווח פרק הכותב גבי ההוא דלמך נכסי לנבויכו וכו' אחו שני עוביה וכו', שיהיה שכנים שמיים קרובים מיהה ח"ח, שודא דייני ע"כ. וכן נמלא שודא דייני בקדושין פרק עשרה ויחסי, ובקומותו זולתם. והוא דבר אשר יקשה למה לא יוכה כל אחד מתייחס בקלה הדבר ההוא המוטל כספק, וב"ש לפירוט החוספות השודא מלשון שודא, שהי"ח מובלעת, כדרך שאמרו מכותה ועיניו מכהוה, ופירושו שהרבות בני דיינים לעשות כדלום. וכמו כן במלן דלמים גבר שהזכירו ז"ל בפ' חזקה הבאים גבי זה אומר של אבוי זה אומר של אבוי אחר רב נחמן כל דלום גבר, ודיגמה זה בייסין ח"י החזקין, והרבה דיינים מדוקדקים כיונא בלא נשפו של חסד קויה בהם. ואמר והתרת הנשים בתחבולות וכו'. על התרה לבעליהם כדקדוקי שבעת דרכים כשאלה קניה בהם כמבואר בקדושי, ובדבר נוסח בהרבה והתיר לנו את הנשואות על ידי חוסה וקדושי. ובלמרו והתרת השבועות וכו', כוון להתרנן ע"י פתיחה פמה ופתחים כדרכים רבים מדוקדקים שנהבאר עינים במ"ס נדרים, וע"ד ז"ל היתר דריים פורמים בלויין ליהם על מה שהסומו. אלום פתחתי דברי ואשיבה רבלי אל בילור כוון יותר מן הרשאל, והוא כי חז"ל כאשר ישמרו ששמרת דיינים להגבילים כדקדוק ולהרבות בהם היתיר והאכסור בלמחת הדין בעלמם, אינם מנעיים מלהרלות

ג"כ מה שאינו נאה ומגבילים ההם להתנהג בו, כאשר הם נעלמם מניס את אשר הכירו מנשכר כוס כוס, וכמו שדברו על אמרו והכלה ונפרה לא מעורי שלא הכלתי בשר כוס כוס מפולס כמחזר למעלה, וכן בהולאה ממון בהחבולות הדיינין כההיא דל' נערה שנתהפחה קריביה דר' יוחנן הוב לכו אחת אבא דהוב לריבס לרופאה כל יומא, אחו לקמייה דר' יוחנן אמר להו זלו קילו לה מידי לרופא דהויא לה רפואה שיש לה קצבה ח"ר יוחנן עשיו עמנו כמורבי הדיינים. מעקרבא מתי סבר ולבכוח מתי סבר, מעקרבא סבר מנשכך לא התעלם ונכסוף סבר אדם מעורבי שמי, ע"כ. וכן בהרת המליכה בשבת בתחבולות מן העירוב למרו שאין מערבני עירובי החומין אלא לדבר מלואו וכו', עם היוהו עירוב חף אם ערבו לדבר הרשות. וכן בהתרת הנשים בתחבולות שהנשואים מותרים בהם, כענין אמרם שהליש יוכל לפשוט שליח לקדם לו אשה וכו' שע"כ אמרו שאלו אכפר לו לקדשה בעלמו אין לו לקדשה ע"י שליח אלא אם כן מכירה וכו'. וכן בהתרת הכטובות

במיני הערמות, אשר הם עוברים אצל העיון הדיני הכוללת ההשתדלה התוריה. ושני הענינים צריך אליהם. כי אם תיחד העיון הדיני, יעברו בנבוליו מינים מהתחבולות לא יתכן לספרם, ואם תעזוב הנבולים של דינים אשר הם סיני התורה ותסמוך על ההשתדלה, יהיה סבה לכפרנות ויאבד הכל:

אמר

קול יהודה

השבוטות והדריים צמיני הערמות, כמו צמ"א ל'אין רמ"א א'ע"פ שמהרה להשגל על השבוטות ואין צוה דפי ומי שלבו עסקו בדבר זה אינו אלא שפן מינוה, א'ע"פ ר'אוי להורה דבדב זה ואין נזקקים להסיר אלא מפני דבר מלוה או נזקך גדול וכו', עד אמרו ומינו מסכתה המורה דרבי"ל שזה ע"ל קך ליכנס בנן עדן חי שלל הכור מטולס שבעתו, ע"פ. ועל כל אלה אמר אשר הם עוברים וכו': העיון הדיני, הוא דקדוק נבולי הדינים שזכר למעלה פעמים בהעמידם דבריהם על אמתה הדינים אע"פ שיוקל בעינים ויראה בהם מה שאינו נאה למראה עינים כמו שקדם. וההשתדלה הדרוריה, היא הוחרטה שחמירם בלפני מן השורה, ועליה קדם המלך ס' ל"ב בלמרו על הקראים לני רואה אותם משתלטים בעבודה וחר מהרבינים ונשגל על זה דברו כינן ל"ו בלמרו וחר לני רואה אותם משתלטים בכל כהם. ודבר זכרנו למעלה כי על כניניה זה שב הוחר לבדד כי שוא להם משימי קוד בהשתדלה היאם החוריה בלבד, וכי היא סבה להפסד התורה עם היומה רחית לפנים היומה עבודה רחיה גורמה לקיומה. וכעם ל'אמר פעמים שקיומה של חורה הוא ציטולה וכמו שיצא. אמנם בהעמיד הדינים על הגלות דקדוקם ובקדוה אמתה בגלותי מהחלקת, ובההבדד לזה גם כן היה עין השקפמה עקומה על השתדלה החוריה להחמיר במקומות ע"ל הסייג וההקנה, כעין אמרו למעלה והריו ירחק מהם מבלי שיאסור אותם וכו' וכמו שזכיר ס' ל"א, ונשגל בין שני הפנים הללו בלופן שיעלה משיהם קיום החורה על הלה בלחמה. על כן אמר אשר הם עוברים וכו', ר"ל שכל אלה הנזכרים הם עוברים אלא העיון

אוצר נחמד

החדרים במיני הערמות. גם כזה ידברו עתה על הכולל שמתורס ארון צמיני הערמות, כמו נשע בשפתו ומבטל למה, וכי קבלת הכולל לךך יסוף פיו ולבו שיון, וכן בדריים, וכן מה בלמרו הירוד חרס וכול לומר בחרמו של ים נדתי, ודומה לזה עם כוסל להערים עליו ולומר כך נחמוני נלמן עליו אז הוא ה"ה, וכעם האין לךך שאלה דק משום כלל יסונו קלות ראש בדריים. וגם היה כעשות כפתה וחרטה הקראים אינם מודים בהם מפני בליו מורס בעורה, וכמ"ש הול' היה דריים שורחם בליו ואין להם על מה שיסמוכו: אשר הם עוברים אצל העיון הדיני. אשר תקנו לעשות סוג לתורה אע"פ שיליו בקלות להקל ממה שראש כעשע הכותבים: מבחתי ההשתדלה התוריה. ונלא להם שרחוק נפש הכבוד ומשכני דברי התורה אילו הם יתבדל ללמדה בכל כחו: כי אם תיחד העיון הדיני. אש יליו אחר עיון הדין לפי מה שהכל נבדד עטה אליו ולא יסמוך על התורה כע"פ וכו' מזה היוולאם התורה כעכבה: יעברו בגבוליו מהחתיבולות וכו'. כי לא היה לפי כולו יהיה לו החבולות ודינים אחרים וחרות רבות, וכל אחד יפסד סתור בדרך אחר: ואם תעזוב הגבולים. ונלמר אשר כמות החרות ותקן דבר ממה שאינו מורס בחרטה: אמר הם סייג התורה. כמו הדינים כעם מדרבנן להרחיק מן הענינה ותקנו הסייגים כפי מה שהול' תקן בעיני הממון גם כן מלד הפקר ב"ד הפקר וחורה כע"פ, וסי"ג מרות סם ג"ב כמו סייג והכרחיים לפיכך החורה: יהיה סבה לכפרנות. לכסור בלמות רבות הללתי מורסות בחורה: ויאבד הכל. יגרום נמיטה, לא יזיו מהשתדלותו עד שיסור כלל התורה ומכר למעלה כמינון. וכלל זה הפך על החוריה ומחבתנו אבר חשב על הסודים שהקראים משתלטים יותר כסי' ק"ב ובה דבריו כסי' ל"ו מה המלמר:

ביון

הדיני דקדוק נבוליו המלומלמים כמו שזכרנו מבלי המשפט ההוא המדוקדק. אולם אמתה כן הוא כי שני הענינים צריך אליהם וכו'. כי שיהם גם יחד יתלכו ולא יתפדו, שמש הירוד העיון הדיני ללחוז בו ביחוד ומן ההשתדלה החוריה מנה ידך, כרי זה לא יתכן, כי ירבו מהפיראים בעם וברחוקם שהורה הרצועה יתגנו קלות ראש ומנהג בלפקר בעיון הדיני המדוקדק שזכרנו ויעברו בגבוליו המדוקדקים מינים מדרתחבולות עד אין מספר, אשר כעם יתוכלו בני אדם להורות היהר לעלמם, ואזי להם מעלבוניה של חורה המהתללה על ידם, כי הגה כל העם הרוחיים אה הקלות אשר יקלו בדברים ים דרכם ככל למו אשר יעמדו מרחוק מן המשפט הרלוי במחמונו על דין, ובכן השמות הרסון. על כן בלא ירלוי האלהים ולעצבור תהיה ירחמה על פניהם בגלותי יתחלו, פט ג"כ אל ההשתדלה החוריה וכמו חומה אש כניב ע"ד הסייג והתקנה להרחיק הלדס מן הענינה, וכמו שזכיר ס' ל"א. וכבר נגלל דברים במקומות הלכה ואין מורים וכו'. וכמו כן אם רעזוב גבולי הדינים המדוקדקים הסם אשר הם סייג התורה, כי בלעדיהם הפסד נורטה ופניה לא יהיו לה עוד, ליתוסם גופי חורס (וכן עין עיקרי דיינה), ותסמוך על ההשתדלה בלבד להשגל בעניניה בדרך הקראים, יהיה זה סבה למינות, והוא הלוק הדעות שזכר למעלה, ומלמלת החורה דורכה אל ההפסד, וכלומר כמה שקדם וגרמים לדינים ר"ל הלוק הדעות אשר הוא שרס הפסד החורמה ויחיהה מתורה לחמו וכו'. והשכלל בלמו אלא נבולי חמיוני סייג החורה ואלל ההשתדלה החוריה ס' ל"א סייג לתורה. כי אמנם נבולי הדינים שומרים

נ אמר הכוזרי כיון שהדבר כן אני מודה לרבני שמקבץ אלה שני הפנים, ביתרוננו על הקראים בנראה ובנסתר, ויהיה עם זה טוב לב בתורתו, בעבור שהיא מקובלת מהחכמים המאומתים שחכמתם מאת האלהים, כי הקראי ואם תניע השתדלותו מה שתניע לא ייטיב לבו, מפני שהוא יודע שהשתדלותו סברא והקשה, ולא ייטיב לבו ולא יבטח שהמעשה ההוא הוא הנרצה אצל הכורא, וידע כי בעמים הרבה אנשים משתדלים יותר מהשתדלותו. אבל נשאר לי לשאול אותך בעירוב והוא קלות במצות השבת, איך יתיר מה שאסרו הכורא בתהכולה ההיא הנקלה והפחותה:

אמר

אוצר נחמד

נ כיון שהדבר כן. והוא שטיק יסוד הדני נשקן על הקבלה ואחר הטיק הס נמשך עם השתדלותו בתורה: אני מודה לרבני. אשר לו חקים ומצוות לדיקים ע"פ שורת הדין ומקצן שני בעיניו יחדו: ביתרוננו על הקראים בנראה ובנסתר. נעשות המצוה כנראה ע"פ דין, ויחלמו על פניו ובסתר בלא יסור לו התעלות הדינים בעיניו מנוזים: ויהיה עם זה טוב לב בתורתו. הרבני הולך כנה בתורה שמה וטוב לב, כשיודע כי נכת אלהים דברו, כי המון הדינים סדורים ומובנים לפיו כל יעבור גבוליהם, מהא"כ הקראי אשר זה דברו למשך חפזיהו ולהצדק על שיונו ככלל הדת לא ידע כמה יוכל: ואם תניע השתדלותו במה שתניע. אף שהוא מדקדק על עמלו ככל כחו: סברא והקשה. סברות ומחשבות מדמיונו: וידע כי בעיניו וכו'. לא תמוח דעמו כמה הוא מדקדק על עמלו ומתמיד עליו. מחלח שידע כי אלוהות גס הם מקדקדיק יותר ממנו ליתאם ועודתם: לשאול אותך בעירוב. ל"ל שירובי המלות ככל אחד מהחכמים נוהגים מעט פת ומתיחס איתו בלאהן בני חסדי ובוז מותרים לטעול, כל בחסדי החזק ומן החזק לבנים: והוא קלות במצות השבת. נראה כאלו אהם מקיימים באיסור שנת הסמור עד המון בני האדם שראוים שהחובל בעירוב מחיר להם טעמול, ואלוהו התחבולה סתקה והשחוחס הדיח מתחת מש בלשון הכורא. ואלוהי הים כבוד הכוזרי שמהל דין תורה נאחר הטעמול הזה וכפשו הכוזב דאל יאל איש מתעמונו. והבנון עיניו שנתמיון ג"כ לענין העירוב שאלה זה כסימן ג"כ וכמו שאפרש שם בע"כ:

שיתיר

קול יהודה

שומרים עלם המורה מפנים ועל כן יאוח צהם לשון ראשון, וההשתדלה החוריה שומרת משמרתה מבחון ועל כן יאוח צה לשון אחרון, דוק ומשכה. ורלסה כמה יסכימו דבריו אלה עם מה שכתב המורה בשלישי פ' מ"א. וז"ל, כאשר ידע ה' יח' שמשפטי וזה החורה יפרכו ככל זמן לפי התחלף המקומות וההדומים, ולפי הגרלה מן העמיים להוכיח על קהתם ולגרוע מקצתם, הכיור מן התוספת ומן המנערת ואחר לא חסוף עניו ולא גרעה ממנו, כי היה זה מביא להפסד סדרי החורה ולהאמין צה שאינה מלח ה'. וההר ג"כ לחכמי כל דור, לראוי לומר צ"ד הגדול, לעשות שינויים כדי לקיים משפטי החורה האלו בעיניו שיתחדשו לשמור החורה וישלירו הסוינים ההם קיימים ללח, כמ"ל ועשו סיוע לזורה, וכן הוטר להם ג"כ לבקל קצה מנשה החורה ולהחיר קצה המהר ממנו לפי ענין אחד ולפי מאורע אחד, אבל לא יעמידוהו לדורות וכו' שניאלטו בסדר פירוש המשנה בהוראת שנה, ובחמס ההנהגה תחמיד החורה אהת ויתנהב כל זמן ובכל מאורע כפי הצריך לו וכו', ע"כ. והנה ככלל דבריו קבון העיון הדימי וההשתדלה החוריה שזכר החבר:

נ כיון שהדבר כן אני מודה וכו'. דברי החבר בקדומה הסו חל לבנו להודות צמה שהיה מספקק עליו סימן כ"ב ול"ו מההשתדלות הנראה בקראים יותר מהכרבים בלחמו כי אני רואה אותם משתדלים וכו', על כן אמר הוהיל וכן הדבר שאלים הרבני מקצן בין העיון הדימי המדוקדק בנבוליו ובין ההשתדלה החוריה להחמיר בתקומה ע"ד הסיוע כפי הצורך, כמו שקדק, הני מודה ביתרוננו על הקראים בנראה ובנסתר. וחס שני מוים הפקוקו שנתעורר להם סימן כ"ב. ה"ל צנראה צהשתדלותם צעבודה יותר מהכרבים, והב' צמה שהיה שומע טעמות יותר מכריעות ויותר מתיקות לפשט החורה. והחבר התפך משבחו על השני עד סימן ל"ו, שאז זרזו המלך על שבוטת ספקו הראשון בלחמו אבל אני רואה וכו', ומן זו והלאה היחה שבוטת על שמיסה גס יחד, ועתה מלח לנפשו מרעוע ובל לכלל הודאה על סלוק שני הספקות, כי נחברר אללו יתרון הרבני על הקראי לא בלבד בנאסרו כי חורה אהת חרופה על לוח לבו בקבלה נלמנה, אבל גם כן בנראו, כי השתדלותו צעבודה סוף לפי האמת יותר מן הקראי מן הפנים שחזקו, לא כלשאר עלתה על לבו צחמלה שהיה רואה השתדלות הקראי צעבודה יותר מהכרבי: ויהיה עם זה וכו'. הורה על יתרון הרבני גם כן מהל צעבודתו לאלהים צממהה וזילה מפני סמיכות דעמו בלחמה חורמה המקובלת מהחכמים המאומתים וכו', והקראי לא כן: וידע כי בעמים הרבה וכו'. כמו שקדס סימן כ"ב בלחמו ולחמי הקדומים וכו' משתדלים להקרב אל האלהים וכו': אבל נשאר לי לשאול אותך בעירוב וכו'. הוהיל ומדמן זכרו דבריו של חבר סימן מ"ט בלחמו כי כל דבר נקל צו לחמו על עמלו מהשתמש צממות מרשוע לרשוע ע"י עירוב ואם נראה דבר שאלוהי נאה וכו':

שיתיר

נא אמר החבר חם ושלום שישכמו המון חסידים וחכמים על מה שיתיר קשר מקשרי התורה, אך הם מזרזים ואומרים עשו סייג לתורה. ומן הסייגות שסייגו שאסרו התוצאה וההכנסת מרשות היהוד לרשות הרבים ובחפץ, מה שלא אסרה זה התורה, ואחר כן נלגלו בסייג ההיא נלגלו להרווחה, כדי שלא תחשב לעמל "השתדלם (ל"א השתדלותם) בתורה, ושיהיה ריוח לכני אדם בהשתמשם, ולא

אוצר נחמד

קול יהודה

נא שיתיר קשר וכו'. ר"ל חובה מהוגנת החוקר: ומן הסייגות שסייגו וכו'. שנית

בעירובין פ' כ"ד מערבין עיר של יחיד ונעשות של רבים מערבים את כולה, ומל רבים ונעשה של יחיד אין מערבים את כולה וכו'. ופירש הרמב"ם העיקר אלונו כי עיר של רבים נעשה לה שני שערים ויכבו בני אדם על האחת ויאלו על השנית שאין עושין לבולה עירוב אחד כדי שלא ישתמשו בני אדם צרכי"ל דעמלם והם אינם יודעים כי העירוב הוא שהיה להם התשמש בחוכה, ולפיכך חובה להניח ממנה שיעור בלא עירוב כדי שלא ישתמש אחריו השיור עם המדינה, להודיע כי העירוב הוא שהיה לנו התשמש בחוכה, והודיעו כי כשהיה העיר מקודם לכן של רבים אפילו היא היום של יחיד שהיא לריכה לשיור על כל פנים כמו שהיה מקודם, אבל אם יהיה של יחיד מקודם שהיה אפשר לעשות עירוב אחד בכלה השאר כמו שהיה אפילו היא עשוי של רבים, ואם יש לה פה אחד בלבד אפילו יהיה של רבים אינה לריכה שיעור וכו', והנה זאת בריחה היא שם, עיר של רבים והרי היא של רבים ואין לה אלא פתח אחד מערבים את כולה, שמהלך שאינם מופלגים לפני פתחים אינם דומה לדגלי מדבר. וסמ"ג בבלכות עירובין הסיף ביאור על המשנה הזכרת וז"ל, פירות עיר של יחיד שלא היו נכנסים בה חמיר ששים רבוא של בני אדם ואינה העובת רה"ר מפני שאינה דומה לדגלי מדבר, ונעשים של רבים, ומשום שזוהי בה ידוירים או נקצבו בה שוקים, מערבים את כולה בלא שום שיור שהרי היא כחצר של יחיד ע"כ. ועוד כתב שם וז"ל שמהמשנה אלוכלוסיה והרי היא של יחיד אין מערבים את כולה האולי ומתחלה היתה של רבים, ועוד שאין ערוב זאת יבא לערב של רבים והרי היא של רבים ואסור לערב עיר של רבים בלא שיעור שלא השתכה חר"ר.

נא שיתיר קשר מקשרי התורה. מה שקשה הטורח לאכור ויאלו המון התכירים לפחות הקשר הסוף הפהולת. אך הם מזרזים, ולדרכם הם המזרזים אומנו לנשות בייג להתחיר על של תורה לא להקי: ומן הסייגות שסייגו. הוא האכור לנשול מהלכות ובהפך: מרשות הדיור לרשות הרבים ובחפץ. מהלך חרס שאכור לנשול ולהכניס ממקום גזר במחיות למקום פרון בני מחיות, וכמה שחמרו ברים בבני אדם הוא רבות שיור חרין עמוק עברה והנה לרבעה זו הוא רה"ר גמורה, ואחר רה"ר גמורה גמולה גמולה ומבואל המפולין לה"ר א הוא רה"ר גמורה. והנה על אלו חייבין במיד כרה וסקילה, ואולם אין חוק בין אם יסיה המקום הוא המוקף מחיות של יחיד או של רבים, וכן רה"ר הוא אפילו יסיה כולו של אדם אחד הרי הוא רה"ר וחייבין עליו. והנה לא נקרא רה"ר וה"ר רק על דרך העברה, במקום מוקף מחיות שיהיה ליחיד לשכון בו, ומקום פרון מיוחד לריכה. ואולם יש עוד רה"ר ורבות הריכה על גל האחת, וזאת האחד לפני הפחים הוא רבות רבים סגול אחד מהבנים הפתוחים להאר על חוק נחמד וכל אחד מהבנים נקרא רבות חמיר. והנה יסודם ההכנסה אל מחותרי מן המקום מן הפתח לבתים וכן מהבנים להאר, מאחר שההנהגה גם הם מוקפין במחיות וקראים רה"ר גמור בעקר דין תורה. אך מפני ששם אחד כולל שני אלו מותרים ואל יסיה מותר לעטול מצות להאר או בסיק, לבני הבתים שחור לעטול מרה"ר לה"ר הגמור וביסק, לכן עשו סייג ואמרו שכל מקום פעולות אסור מרשות של אחד לרבות שהוא של רבים כדי שלא יעשו הבתים לעטול במקום מהימית למקום פתוח בלי מחיות שריים בוקפין בו שהוא רה"ר דבר חרס: ואח"כ נלגלו בסייג ההוא בגלל הלהרחה. מריו וכבני הסייג שהוא באופן שיהא לבנות כדורות, בלא יבא ביום העונג ושמחה לבו כמו אסור עזר בביתו ולא יכול להניע מאומה ממנו להאר או מהלך לביתו: כדי שלא תחשב לעמל השתדלותם בתורה. בלא יסיה דקדוק חמיוס כסייגו הטורח והשתדלותם גם לעמל ועל בניעי בכריוס: ושיהיה ריוח לאדם בהשתמשם

ואחרו שיעור הרי הוא היכר כדי שיערבו התיור להם לעטול מערוביהו ושיעורו בוקפיהם בה, שהרי המקום הנשאר הוא נשמה עמהם אין מפלגים בו אלא אלו לעמלם ואלו לעמלם, ע"כ. ומכריס הסמ"ג להוכיח למחנה פס עמרה שיעור של רבים והרי הוא של רבים מוגייל לה שיעור, אחר"כ כתב וז"ל שאין הדברים אמורים שיעור של רבים והרי היא של רבים שמערבין אותה אלא כגון ירושלים שדלתומיה ועולות בלילה ונהשבת מן התורה ע"ן כן ככרתמיה כאשר פירשתי בהמהלך העניו, ע"כ. אמור מעתה שעל רה"ר כזה נאמרו דברי החבר, ונסו לללי הכפקות הפניך. והנה אמר זה על העירוב שערפה בו יורר מן הגנות שהרי זה ירלה כמתיר קשר מן המורה, מה שלא היה נראה כן בעמלם להאר או למחו, ועל זה היה דוח לבו של מלך כשחלל בקדמת ארץ יחיד העירוב מה שחברו הבורג, על המלם פלגור כזה מרה"ר לה"ר רחוק מאד מחדש העיר. והנה הודיעו כי אין זה דה"ר מן התורה וכמו שכתבנו רק הוא מדכיהים וכו': ואחר כן נלגלו וכו'. על דרך הם אמרו והם אמרו, כי לא עשו בצבוליו התורה כלל ועיקר כמה שגלגל נלגלו העירוב להרחה, והוא להחיר על ידו הפלגול האסור ממחנה הקנקס, וזה עשו כדי שלא הפס השתדלותם לרדא ויהיה רוב צבור יכול לעמוד בה. ואמר השתדלותם בתורה, על ההשתדלם החמיוס שערב סוף סימן מ"ט מנבואת עמה: ושיהיה בו ריוח וכו'. והיה ג"כ

ולא יניעו אל הריח הוא אלא ברשות, והרשות הוא עשות העירוב, כדי שתהיה
 הכרה בין המותר לגמרי ובין האסור ובין הסייג:
נב אמר הכוזרי כבר הספיק לי זה. אבל לא חזקה אצלי מלאכת העירוב עד
 שתהיה מחברת בין שתי רשויות:

אמר

אוצר נחמד

בהשמשם. שיחא האדם תפי' בשמשו כענת: ולא
 יגיעו אל הריח ההוא. לא יתכן להכיר זה: אלא ברשות.
 כלומר שיהיו כל בני החצר דרים בחדר מן הכמים וממלאו כולן
 רשות אה: והרשות הוא עשות העירוב. כגם ועשה
 דירת כולן כבית אחד, בשעות השינוי. וכמ"ל רש"י
 גי'ם נכל מערבין חו', ועשהו דעירוב משום דרעמו ודירתו
 במקום מנומטיו הוא, וכיון כעמו כל בני החצר כדי מוטו
 כבית אחד נעשו כאלו כולם דרים כחמו וממלא כולן רשות
 אה, ע"כ: כדי שיהיה הכרה וכו'. שמה חלמך מחלך
 שהדבר מותר בעירוב ולא בני בלוא הכי מה שהעילו כבייג
 סו. והשוכה כואו להודיע לבני אדם הסנדל בין המותר
 לגמרי, והוא כשלין דיוכים כהגר וכן איש אחד דרי כבית
 השתחו לו: ובין האסור. הוא האסור לגמרי, דהיינו הנאלה
 מר"ה גמור להר"י גמור: ובין הסייג. הוא הגר שהרבה
 כמים פתוחים לתוכו, כסניס וז' כסייג סותר בעירוב מר"ה
 האסור לגמרי שאין לו שום סותר, וכזה ודאי ידעו ככל כי
 לא בלא להמיר ליכור סותרת מתחוללות כמו שהיה שאלה
 הכוזרי, רק מה שכתבו משלם החיוב, ומתאמר חו' בסוף
 עירובין כל מה שנתנו לך הכתובים משך נתנו לך:

נב כבר הספיק לי זה וכו'. לפי הגירסא כענין לא חזקה

השאלה והוא שיש עב עירובי חגרות, מחלמך
 שכבר הסייג לו שאין זה רק להכיר בעלמא ותן הכתוב אין
 צריכין לעירוב, ועוד שא"כ לא ראה הכיאל לו כסייג שא"כ
 ממלא המאזע שמה ע"כ גי'רת סותרת ודברים על חזוב שאין
 אמתו וידועים עשמי המאזע, לענין הקא שהקו חו'. ע"כ
 גירסא לי שישעור דבני הכוזרי כך הם, והוא אומר ככ
 ספקי לי זה, ר"ל בענין עירוב חגרות ככר ידעמי אף איש
 שאין לתפוס מוטו, מחלמך שסם אמרו גלא לעטלל מחלמך
 לכמים וסם אמרו להכיר בעירוב, אבל אמרו לא חזקה אצלי
 מלאכת העירוב, נתמזין אל ענין אחד, והוא עירוב רס"י
 גמור

קול יהודה

הסקפשה לעונה למען ריח והאלה יעמוד ליהודים
 לקרוא לשבת עונג בהשמשם מביט לביט כדי לרסס.
 והיה כעמו כעשם הרמב"ם להמיר הולאה ביו"ט, שכן
 כהנ בנה' שבימת יו"ט פרה ח' אע"פ שכל ההולאה
 היא מלאכה שאפשר לעשותה מערב יו"ט ולמה לא
 אסרוה, כדי להכניס בשמחה יו"ט ויולך ויביא כל
 מה שיראה וישלים לפניו ולא יהיה כמי שידרו אסרות, שאל
 ע"כ: כדי שיהיה הברכה וכו'. א"כ חלמך שאל
 עבוד אלהים כבייג הזה אשר כיינו לאסור ההולאה
 החזקת ומה בל"ג כי שמרו משמרתו כיון שהלכו בו
 אחרונים, כי אם אשר אסרו הריכו אחרי כן ע"י
 העירוב, והכי סייגם באין נדעמו. דע לך שהרבה
 העילו בתקופה אשר בה הכיר מצדלי בין המותר
 לגמרי וכו'. ובכן שאלתנו בין שני הענינים אשר
 הראיה לרסס סוף סומן מ"ס, האחד העיון הדיני
 המדוקק על גבוליו כמאזע, ושני ההשתדלה התוריה
 להמיר על הסייג הרלווי בעניני המאזע, לכל יאל איש
 ממקומו לעבור הגבולים במיני התבולותיו אשר ימלא
 לנהוג בהם קלות ראש, כי כבר התבאר שם לורך שני
 התנאים להקיס אה דברי התורה הואה לכל המוס
 עולם ועד, כי בעברד האחד מהם התבול והפסד.
 והנה כחמיני ז"ל ארו על ההשתדלה התוריה במה
 ששם סייג לייצלות שמי. חו"ל ובין הסייג. והארי
 כן ארו על העיון הדיני המדוקק שגם הוא מתייב
 לקיום התורה ממוכר, במה שחזרו והכירו, חו"ל ובין
 דמוכר לגמרי. אמנם זו להעשות זה ע"י העירוב
 המורה על רשום, להעיר שלא היה ראוי היסור
 וגלא שההיון עשמי ספסי ידס, חו"ל ובין האסור.
 ובזה התקין וזכרון לבני ישראל שלא יבואו לזלזל בקדושה

שנת רק יקראו לקדוש ה' מוכר. והנה למען כיוח
 וההשתדלה התוריה אשר להיוחס הפסיס קשה לזווגם כעשאל אחד, על כן כחמיני ז"ל יודעי פשר דבר רמו
 לתבסם ע"י אמתעי כשהתורו ליכורים בהולאה ע"י העירוב המורה על רשום, כי היה מדל ליכורים הורו על
 לורך ההשתדלה התוריה משום סייג, ומדל היחס הורו על לורך העיון הדיני, ולפי שש"י התורה היתה
 הורדת הסייג מתבטלת על כל בני היום זה על מה להסמך הואיל ומצונו להמיר ההולאה ככרשאונה וכאילו לא
 לא היה שם סייג מעולם, על כן האריס בזה רשות העירוב שעל ידו נתעורר אל הליכור הרלווי בדברד הוא
 לזלזל הרשות התוריה. או נחלמך כי ברשות הזה היה הכרה בין המותר לגמרי שלא ראו לאסרו כלל, ובכן
 לא האריס בו לחזור ולהמיר, ובין האסור שליכור מדל עמו, ובין הסייג במה שלא ראו להימנו על הימנו
 לגמרי כהקת משפס גבולו הדיני, כי רחשה הכחמה היווה רלווי לעשות בו סייג שהיה ההשתדלה התוריה
 שקדם זכרה, ושש"י שיחזרו להמיר לחזו סבה כמדוכר לא יהיה זה כעולת רשום, ובכל זה הערה לשמירת
 שבה הואיל וככללה בו היראה על לורך הסייג. או יחמר כי היה העירוב המורה על התאחדות הרשות ע"י
 שחזרם חלק כהקת, למען תהיה הכרה בזה בין המותר לגמרי שהוא רס"י עמו אשר לדוגמנו נעשה העירוב
 הואה כלאמר, ובכן האסור כרס"י המוחלט אשר להרחקה דמיונו נתקן העירוב במקום הזה אשר ערכטכו,
 ענין הסייג במקום עמו אשר על תקונו סותר העירוב ההשקף אחרו עד שיראה כרשות אחר חמורה היוס
 כמתנה דומה לרס"י המוחלט, ועל כן האריך להסלך הדמיון בדרך זה כאשר דברנו:

נב לא חזקה אצלי מלאכת העירוב וכו'. ר"ל לא ידעמי מה ענין מלאכת העירוב אלל חבוי הרשויות,
 ובזוהר

גג אמר החבר אם כן לא "חוקה (ג"ל חוקן) אצלך" המצוה בלה (ג"ל המצות בלם). החוק בעיניך התרת הנכסים והממון והעבדים בלקיחת הקנין והצואה, והתרת האשה ואיסורה אחר שהיתה מותרת באמרו תהא לי מקודשת, והתרתה אחר שהיתה אסורה באמרו כתבו והתמו ותנו גט. ובל מה שיש בתורת כהנים ממה "שהשלמתם (ג"ל שהשלמתו) תלוי במעשה סן המעשים או בדבר סן הדברים, וצרעת הנגד והבית התלויה בטאמר הכהן גטא או טהור, ובל המשכנה לא

קול יהודה

ובאזכור אופן האות אלו ההפולה האז, כי עם היות מעשה מורה על שחוק רשות כאלו הוא רשות אחת ע"י השתתפס חלק כחלק, אע"כ כל זה אינו שווה לחוק בשכלנו עםם רלווי לכמוך עליו :

גג אם כן לא חוקה אצלך המצוה בלה (ובג"ל המצות כלם). אם בלאו להסמיד

גרמסו יהיה שם מצוה כולל לכל המצוה, והכוונה שאין לנו להסמיד רשימה בנפשם ענין א"ך יהוהו חזק משפטי המצוה, וזהו הוכיח דברים רבים יקשה מאד לעמוד על אחת עמים וטעמם הברור. ואשרי תמימי דרך ההולכים בהם בישור לבב, וע"ד מה שכתב רמב"ע על וכוה תמים שאלה המצוה להם המלה, ע"כ. כי אמנם שאל להם מאשרי שבת חובלי להם העבדים להקור על בירור ענין פטמיסה כי יעשו כדו ריק ויעשו, אכן ימן לזידו שיהי בשכחו ארימטמיסו, כי המאמין לא ימות אם לא יאכילו למשקו, וזאת ישיב אל לנו כי רהצו והכשו פעמיסה למשלה למעלה לא יעשו חסו להשגחה, ולהיות העמיסה הגלוייה בשמים ושכלנו מחתק הרצה על כן יהיו דברינו גם מעמים. ועם היות שהחבר עלמו המצוה טעם להמה מצוה כקדמיה וזולתם, כבר התגל שם בשמי כו"ל במדבר ואינו נוצר הליגה שהטובה מהטבורה האלה היא המדרה האז אשר זכרתינו אבל מה שהוא יותר נסלא וכו', ומי שקבלה קבול שלם מעניו שיתחזה בה בשכלו הוא מעולה

גג אם כן לא חוקה אצלך המצוה בולה. אם ככה לאה עובש נזון ארזיט כל חורה בהם שקבלו חז"ל מצינו לא מלכס וכו' יען ומי יד, ואתה אם הנאל שיהיו מצוה הפחה או לחי ועשב מן הר"ר הר"י, כך תוכל לבאול על גלל המצוה טולס : החוק בעיניך התרת הנכסים וכו'. בגד לא יל להם חוק בעיניך להחיר נכסים וממון ועבדים ולקחת קנין, מאחד מקבל איה כלו הכוש טרטיס מחביו ומקשה על כוש נכסים ומטלטלין ועבדים ומעות אפילו סן מצויים, כמעשה כוש, וזהו מקרא מלך שף איש עלו ונתן לרשעו (רות ד') : והצואה. שהשכיב מרע מעוה לגוי מותו שא"ז קנין דדכני ש"מ ככחופין ומחויין דמי, או כשיוה האדם את תבירו ויאמר לו לך חוק וקני כיון ששך ונעל וגדר כל שהוא אפילו שלא כשני בעלמס קנה, וכן הנכד נקנה בחוקה שאם השתמש בו כל שהוא אחר שאלך לך חוק ואפילו שלא כשני בעלמס (ש"מ חוקה הכתיב דף מצ"ב) : והתרת האשה. להחיר לעולם א"ש מה שהיה האסור עליו מקודש, וכמ"ל הרמב"ם בג"ל מזה"ל איכות הולכ' ד' שכל הבעול אשה לכה ימות בלא קידושין לוקה, וכפ"ד מ"מ מלכיס כחש שהסדיוט אכור בעלמס : באמורה תהא לי מקודשת. כביאש או לא ככסף וכעשר : ואיסורה אחר שהיתה מותרת. לכל בעולם, ודבריו או להאכיל על טעום, ואפילו אם קדשה אחר אין קידושיה ומשפין על עוד : והתרתה. לכל טעום אחר שנתקדש : כהבו והתמו ותנו גט לאשה. הכי אלו כותבין ותומקין ומוקנין על לבאשו בלי שריכין עוד לשאלו אותו : וכל מה שיש בתורת כהנים וכו'. הענינים שטרטו אח"כ : וצרעת הבית וכו'. מה שזכר אלו ולא זכר לרעת האדם, אלוני מאוס דבר הדוש שאמרה הקוריה נגע הכיס דמכיו ומטו לא הכיס טטרט יבל הכסן וגו', שאע"כ הסיס

אוצר נחמד

גמור, וזה שקרא אותו הכוזבי מלאכת השינוי, כחוקה שמינו כריש שיינוין (דף ו') ת"ר כילד מערבין דרך רב"ל, עובש אורה הפחה מכאן ולחי או קורה מכאן וכו' וכו"ל אומרים עובש דלת מכאן ולחי או קורה מכאן. בהה מצוה שבתמלכס קלס שהוא נורה שבתח שאלו רק מוט קד מותח מכותל נכותל על זני קיים דקום ולחי משבו וקורס מחויין רב"ל גמור שאכרו הגולה ומעריבין אותו כאלו רב"ל רב"ל מהחנדים יחד, שכתב דרך רב"ל כוש שאכרו לכל הפחות מוקורס במצוהוה שפחותהו רב"ל וכמו שאמרו בגמלא שם, וכריש כבת (ד"ו) חשב מנוואות המצובלות לה"ל רב"ל גמור לענין שמידין עליו סק"זה וכת. ותהא מלאכה קלה כשו שהיא נורה הפחה מכאן ולחי מכאן (וכן שכן רב בגמלא וקו"ל הגמלא כוויחיס באיסור) ומלכתה שבו כדויות ומכתה דבר שאכר הגולה. ועל זאת הענינה שיהיך כראשית טעמו כשינוי כש"ל בלאמרו אין יקור מה שאכרו הגולה כהתפולה קלה ומתה :

גג אם כן לא חוקה אצלך המצוה בולה. אם ככה לאה עובש נזון ארזיט כל חורה בהם שקבלו חז"ל מצינו לא מלכס וכו' יען ומי יד, ואתה אם הנאל שיהיו מצוה הפחה או לחי ועשב מן הר"ר הר"י, כך תוכל לבאול על גלל המצוה טולס : החוק בעיניך התרת הנכסים וכו'. בגד לא יל להם חוק בעיניך להחיר נכסים וממון ועבדים ולקחת קנין, מאחד מקבל איה כלו הכוש טרטיס מחביו ומקשה על כוש נכסים ומטלטלין ועבדים ומעות אפילו סן מצויים, כמעשה כוש, וזהו מקרא מלך שף איש עלו ונתן לרשעו (רות ד') : והצואה. שהשכיב מרע מעוה לגוי מותו שא"ז קנין דדכני ש"מ ככחופין ומחויין דמי, או כשיוה האדם את תבירו ויאמר לו לך חוק וקני כיון ששך ונעל וגדר כל שהוא אפילו שלא כשני בעלמס קנה, וכן הנכד נקנה בחוקה שאם השתמש בו כל שהוא אחר שאלך לך חוק ואפילו שלא כשני בעלמס (ש"מ חוקה הכתיב דף מצ"ב) : והתרת האשה. להחיר לעולם א"ש מה שהיה האסור עליו מקודש, וכמ"ל הרמב"ם בג"ל מזה"ל איכות הולכ' ד' שכל הבעול אשה לכה ימות בלא קידושין לוקה, וכפ"ד מ"מ מלכיס כחש שהסדיוט אכור בעלמס : באמורה תהא לי מקודשת. כביאש או לא ככסף וכעשר : ואיסורה אחר שהיתה מותרת. לכל בעולם, ודבריו או להאכיל על טעום, ואפילו אם קדשה אחר אין קידושיה ומשפין על עוד : והתרתה. לכל טעום אחר שנתקדש : כהבו והתמו ותנו גט לאשה. הכי אלו כותבין ותומקין ומוקנין על לבאשו בלי שריכין עוד לשאלו אותו : וכל מה שיש בתורת כהנים וכו'. הענינים שטרטו אח"כ : וצרעת הבית וכו'. מה שזכר אלו ולא זכר לרעת האדם, אלוני מאוס דבר הדוש שאמרה הקוריה נגע הכיס דמכיו ומטו לא הכיס טטרט יבל הכסן וגו', שאע"כ הסיס

עו נגע ככר אלו מה שכתוב עמא על מה שכתוב אומר שצדוקי טטרט יאחר הסכן שהוא טמא, מפני שכגד מונגע טמא כל מה שכתוב בין ארס ובין כלים, וכמ"ל הרמב"ם כפי"ג מהלכות צדקת הלכה י"ג ע"פ תורת כהנים. והנה כנגד וכויתו אע"כ שפס ככר מונגשים אינם טעמאזים עד שיאמר יטבין שכן טעמאזים, וכמ"ל בתורת כהנים הנוכר שהחורס הקישה נגד לביט מדמכיו וזאת חרות וגו' ולרעה נגד ולגית : וכל המשכנה וכו'.
כל

לא חלה הקדושה עליה אלא בהקמת משה את המשכן והמשיחה בשמן המשחה, וכן הכהנים לא חלה הקדושה עליהם אלא במלואים ובתנופה, והלויים "והמהרה [ל']" (בשהרה) והתנופה. וטהר הטמאים במי גדה שבו אפר הפרה ואזוב ושני תולעת ועץ ארז, וחטוי הבית בשתי צפרים חיות והמלאכה ההיא. וכפור העונות ביום הכפורים וטהרת מקדש מהזומאמות בשעיר, (ל"א ושעיר) עזאזל עם המעשים התלויים בו, וברכת בני ישראל בנשוא ארון את ידיו ובאמור יברכה ה'. והיה חל עם כל מעשה מהמעשים האלה הענין האלהי, כי (ל"א מעשי) התורה כהיות הטבעיות כלם משוערות

קול יהודה

אוצר נחמד

כל המשכן כוללו קרא משכנה, כדרך שמקרא צינם צנין כל המקדש כוללו, כי זה שמו אשר יקראו רד"ק סוף פירושו ליומיה בלחמו ובמכר מליכס בנביא פירשנו הענין. והמונה לנגד עיני כי כיוצא בזה ראינו לשרכ"ב, אך למעשה ולא לחיר מראשו כי לא ידעתי מקומו ועל. ועל דרך זה מנינו מערכה כ"ה"ה הנקבה, למען ידעו ומחצה שמה ותמצתה (ישעיה מ"ה), מערכה לניחוח (דה"ב ל"ג). וכבר קדם ענין זה ס' ב"ג בלחמו כמו שסיה במעשה המשכן וכו' עד לחמו והתקייב השלמת המולדה שהיא השכיבה וכו': אלא במלואים וברתנופה. הלא המה בכחוביס ס' ו, ויתכבד לחמו ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי צניו ויפק לחום הטפה לפני ה', על אהרן ובניו, כמו שצוה שם הרש"ב"ל בלחמו ויפק אהרן, והניף אהרן ובניו כאשר יניף אהרן כל הלויים והדלוים והשחררה והרתנופה. מדעתי ראוי להקנו הלויים בטהרה והתנופה. והכונה כי חלה הקדושה עליהם ע"י אלו המעשים. והנבלע עינים מ' בהעלמות ובהעשה להם לטהרם היה עליהם מי תהא וגו' והניף אהרן את הלויים המטה לפני ס' וגו' וחטוי הבית וכו'.

כל המשכן כבוד האל ששנה במשכן. ואולי לפי שהמשכן הוא מקבל כבוד האל ושם אלהים כדק הנקבה המקבלת מן הזכר, נקרא לפי כן משכנה בלשון נקבה. וכן הוא כבוד המקובלים המקדש בכחיות מלכות ר"ל נוקבה כנומד: אלא בהקמת משה וכו'. משע עמו ס'ס ל'חך לקחמו על מ' אחר, כמ"ס ויקס משה את המשכן וגו'. וגם זה כבוד המקובלים שולט יס, כי משע כבוד ח"ל, ויבוד בכחיות דוכרא. ובזכר קצודי (דק ר"ח ט"ב) ז"ל, ויקס משה את המשכן, להחזיקה מרוא דלעילא ולא יתקף מרוא דלתתא, ועל דא משע דבוי מרוא דגו להשקליה דהרוא אלוניק דאיס שמכבא לנהלא מניס ולא מתארב. ועל דא כיהרע מתקד לאנהרל מן שמאלא ולא מתארב. ע"כ. וכבר נודע כי משע כבוד ח"ל או יסוד בכחיות דוכרא, ובסגנון בכחיות מלכות: וטהר הטמאים. עמומאלת כל: במי גדה. כמי תהאם סהס מייס מקודשית מל: ואזוב ושני תולעת ועץ ארז. יס כהס דכר מוהלל כהמס ענינים שמטליכיס לוסס אל טריסא סהרס, וכחוב מוין על סהמא. וכן כמזרע ולרעס כחית מוין עמטס: וחטוי הבית. אשר בו נעט: בישוי צפרים חיות. כהחוב נס' מנור. ולחמס עמו שלל זכר סהרס סהרס המזרע סהוא נסן כאזוב וכו' ושמי טריס. אולי מאוס שמטעס ארס מזרע יסו נרעס כמזרע כיהאו רש' כחומס, וסוא לפי סהענינים כחיס על לשון סרע סהוא מעשע שטטוין דכריס לשיק חוקק לטריחו טריס ממטטטוין, וכן ען ארז ושני תולעת ואזוב נרעס כענין זו, וסוא שלס מניכס עמו כלרז יטטול עמו כאזוב נחולעס. ועס כחית טליון אלו סהעניס עיקרייס לכוד ס' כמזרע, ככר יתכן שימלא למסו אהת כהרס עמטס וכולס כלהת זרד, ועכ"ס חרע כמזרע ארס אזוב טעס, מהא"כ כמזוי כיהס שלל ימדו. ח"ל כגניס כחית שונס על לשון סרע: והמלאכה ההיא. ר"ל שמיסס כמזרע האהת אל לוי חרע על מיס חייס: וכפור העונות ביום הכפורים. יום כהמס יודע סרע דכר זס כיהא עשירי לחס סהרי יוס כמזר עונות ולא וליחו שוס יוס מיומיס, ושקב"ס קצע יוס אחר כשהס לעכר עמו מכל העולמיס, כמ"ס כי כיוס כוס יכרע עליכס לעכר לחמס מכל העולמיס

לפי ס' תהאיו: וטהרת מקדש מהזומאמות בשעיר. כלומר שמכר סכין כשעיר הנעשה בנשים שחירו עשיר המשתלה על שומלח מקדש וקדשו, כמ"ס וטתן את השעיר המעלה וגו' וכבר על הקודש עמומאלת בני ישראל, ובמנסי ריש שמועות חל על און שומלח מקדש וקדשו עשיר הנעשה בנשים ויוכ"ס מנכר: ושעיר עזאזל. מנכר על כל עבירות כמזרע כמזרע נחמס שוכרי: עם המעשים התלויים בו. כשעיר סהוא כחיויו של כ"ג על רלס כשעיר וטילומו ארז חק גורס: ומזכר בני ישראל. מלוח כרנס סהניס: בבשוא אהרן את ידיו. סהרנס לריכס לסיחס כגנבה כחיס, סהכטיס מניכר וריכס נד כסחויסס כגנולין, וכמקדש למעלה מרלטיס, חון מנ"ס שחיו מניכס ידיו למעלה מן סליון כמזכר נס' אלו לחמיון. וסוא מניס לחמיר וי"ה אהרן אחי ידיו אל סעס ויכרס, ולכן זכר חמכר כשוא אהרן אל ידיו שחמנו נלמוד כלל סהניס: ובאמור יברכה. און סהכס שחיו נלכד כנוכס ח"ל רק ניכרין וגו' וכמ"ס סהניס אל בני יכרלס יכרס כ' וגו': והיה חל עם כל מעשה מהמעשים האלה הענין האלהי. און השגינה שזכר עוליס אס לא כמזר המעשים הללו כמזכרים, עם כחית טליון כח כיד סהרס לשער כיהל ולין קניע סהעס ע"י אלו המעשים דוקא אלו סס כמזר כהמס אלהיסי: כי מעשי תורה. שסס להלוי נהפוס בני ארס: כהיות הטבעיות. חויסס לסיחס סהס כעניס כגופיס: בלב משוערות

מאת

משוערות מאת הבורא, ואין שיעורם ביכולת בשר ודם, כאשר תראה ההיות הטבעיות משתערות ומתאזנות ונערכות בהמונם מן הטבעים הארבעה, ובמעט דבר ישלמו ויתכנו ותחול בהם הצורה אשר היא ראויה להם מחיים וצמחים ויהיה לכל מוג הצורה שהיא ראויה לו, ובמעט דבר יפסד. הלא תראה הביצה שיפסידה מקרה מעט מחוס גדול או קור או תנועה, ולא תקבל צורת האפרוח, וישלימנה החום התרנגולת אותה שלשה שבועות ותחול בו הצורה על השלמות. ומי זה אשר יוכל לשער המעשים עד שיחול בהם הענין האלהי כי אם האלהים לבדו. וכמו זה טעו "בעלי הכמ"א" (כ"א הכמ"א) והרוחניים. "הכמ"א" (כ"א הכמ"א) חשבו שישערו האש הטבעית במשקליהם עד שיהווה "הענין" (כ"א אינון) להם מה שירצו, ותהפך להם העצמים, כאשר תעשה אש החום הטבעי בחיים אשר יהפך המון לדם ובשר ועצם ושאר האיברים, ומוררהים למצוא כאש הזאת, והתעו אותם נסיונות שמצאו אותם

אוצר נחמד

קול יהודה

תם הכבד כל זכרו: משתערות ומתאזנות. מלשון שיעור ואיזון, כי עינם משוער שיעור שלם כולם ומלמדי משפט ניד ה': מן הטבעים הארבעה. כבר זכרו פעמים היוסם ארבעת היסודות עם ארבעה ליכותיהם: ובמעט דבר ישלמו ויבטעט דבר יפסד. כי אהנם שלמות ערכם מונח ועומד על קו אחד בלתי מתהלק, עליו אין להסוּף וממנו אין לגרוע, למען החול עליו הצורה הראויה, כי עיניה היו בלדקק שווי מוג הטבעים למשקלת, המרבה מעדיף והממעיט מחסיר, וְד שֶׁהַלְּשִׁיחָה צמיגת חול הצורה עליהם: מחיים וצמחים. ולא זכר המולאים, כי בחמישי ס' י' יוסק עינם אלנו להיות דעה קלה הפילוסופים שמתחם ונפגעים מציני לבי אינם צריכים אל צורות מלכות וכו'. ומי זה אשר יוכל לשער וכו'. שאם ככה עינם בדברים המצטיים כ"ש שיקרה זה באלהים שלא יוכל לדם לשער במעשים הנאותים וכו'. וכבר קדם דוגמת זה ס' כ"ג נס בראשית סימן ע"ו וע"ס ובמקומות זולתם שכתב מכרו: וכמו זה טעו בעלי הכמ"א (כ"א הכמ"א). הם צבלי מלכתם האלקימיה"א אשר ישענו מבי"א תחם הנחשה וכו'. וכל הענין הזה המבאר ס' כ"ג באתרו וכבר ראינו הרבה כל מי שהשתדל בדבר מהדברים האלה מצבלי הכמ"א ובעלי הרוחניות וכו', וכמעט שאין לנו צורך לתוספת, ועתה ראה מה שהבט עם ופארו בחיך אל צורך הכנה הדברים הללו, כי זכרון אחד עולה לשיטה: הכמ"א חשבו וכו'. הם צבלי האלקימיה"א אשר הצייר ראשונה, והם מוחזים עפ"י החום המשוער האלו יהווה להם מה שירצו, ופאשם האלו המשוערת תהפך להם ע"ש ההמשג לעצם הכוב, או יהווה להם האש מה שירצו. ויהיה אש זכר ונקבה: ומוררהים למצוא כאש הזאת. ולשונתם לריק, כי לעולם לא יוכלו לשער שיעור מסתק לכונסם: והתעו אותם נסיונות שמצאו וכו'

מאת הבורא. כשיעור מומלס כהעו השערה עד שיסיה כל אחד מלמדי אדמה וזיה השדה לפי הענין שהו, וכונכר נסיון כ"ג ממלמדי זה וזס מובאר כדורך: כאשר תראה ההיות וכו'. כמו שזחה דוחס כסיוות הטעו: משתערות ומתאזנות. מלשון (קבלס י"ב) ואיזון ומק: וייתכנו. מלשון מדה, כמו (יחוקל מ"ס) האיסוס וסכס את אחד יסוס. וזה שזמר ובמעט דבר ישלמו ויתכנו וכו', ר"ל שזכבול מועט שזא כהעו הסמדה שלמס המדה הצרכים להס עד שיוחל כהס הענין גבולו שהו, שהו כה הזומת מלמדיס וזוח החיים כבעלי חיים: ויהיה לכל כוג הצורה שהיא ראויה לו. כמעט כהו שלמס השאר הראויה לה, ואף אלה אל תתמס כמלות ס' פסק תלויס כמעשה קטן וסחוס, עד שזמר שזכר סוס סכבו מועט משני לדידי סוס המולאי ממנו למד' או כהפך נקבל אלו שסו וז כמזוח וכסהלס, וכזכר מהס עליו כדלס חסו של סרכל הדק מקלס לקלס נקבל הענין ונעשה רכ"י וזמולאי ממנו לר"ה נקבל: ובמעט דבר יפסד. וכמו כן הסכסד מגיע בדבר מועט, וכ"ש שיקרה זה כבעניס אלהים ובמלמדי: הביצה שפסידה וכו'. אס התתמס הרבה או שחקק שזג לא תללס לשיהוס ממנה לזרוס: או תבועה. קיקס מעט כס מיד השכר: וישלימנה החום התרנגולת אל' שיחוס ממנה לזרוס לולג שחתמס כחוס התרנגולת דזקל ולא זולס זס, וכזותן שלס שבועות, וזו מגיע אלס דת חיים וסחיה למרוס: ומי זה אשר יוכל לשער. מי חכס אינו לשער המימוחס שהו הראויה לזרוס מצינח סהתנגולת. (אמר השמרס אין להשיב נגד זס מהס שזממט זס לזמדיס שאזכר לזרוס לזרוסס קן כזיס על ידי חוסס סעור כשיעור נודע, הרי ככר הורס כנסיון שאין לזרוסס כאלו כדלסס ושלמס ככל סוכך וגס אין מולאי' סולות, גס לא תפארת הדבר עדיין לגמרי): כמו זה טעו וכו'. מפורס כמ"ג כ"ג מספאל: שישערו האש הטבעית. ר"ל האש שזיה כגופיס: במשקליהם. שמסידו ארכנת גופיס כמלכתם ע"י אש, ושקלו כמות חיים וכמות סעפר וכמות חלקי כגופיס או זולתו מן סמדיס המולאים ככל מורכב שהו לעתס כמקוס יסוד אל: עד שיתהווה להם מה שירצו. כס תכנו כי כמו שזכרס לסמיד חלקי סמורככיס קן יוכלו לסרכיב אותס ע"י אש: כאשר תעשה אש הרוח הטבעי בבעלי חיים. שזמדיס סקדמויס שהמימוח אש ככ"ה ככס כוח מהפך ממון אש עליו יהיה ככ"ה וממנו יגדל ספי ויוסקק עליו ככר וגס כל ע"זופיו ממגדלס: ושאר האיברים. כנידיס וסוקוקיס והמחמסס:

אותם במקרה לא משעורם, כאשר נמצא האדם נהיה מהנחת השכבת ורע ברהם. הדרוהניים כאשר שמעו מאדם עד בני ישראל מה שהיה "להם מהקרבנות (ל"א) געשה להם בקרבנות). מהראות האותות האלהיות, חשבו כי ההתחלה אמנם הוא מהמחקר והחפוש, ושהנביאים אמנם היו חכמים מחוכמים "מהחשבים (ל"א ומחייבים) הפלאות ההם בהקשתם, וקו שישערו הם גם בן קרבנות בעתים יודעים ומבטי כוכבים כפי מה שהביאה אליו סברתם עם מעשים וקטורת, עד שעושוין ספרים לכוכבים וזולת זה ממה "שכפורו (ל"א שזכרו) אסור. ואלה בעלי השמות כאשר שמעו על נביא ונביא שדבר בכה וכה וגעשה לו הפלא שגעשה, חשבו כי הרבוב ההוא הוא סבה בפלא ההוא. ואין הנעשה כמובע, כי המעשים התוריים שהם דומים

אוצר נחמד

קול יהודה

הדרוהניים. קן חנו בעלי הרוהנים: מה שהיה להם מהקרבנות. פס הכלמות שטיע להם מן הקרבנות שהמלאך ונאלץ להם מחוץ שדי ועשה להם נסים ונלאות: חשבו כי ההתחלה אמנם הוא מהמחקר. אין יתרון לנביא בעלמותו על זולתו ומני אדם רק מהם שהנביא החמול לחקר ולהשגה דרכים ע"פ האלגנטיות וסדר הלך הסוכנים יודעים מה כל כוכב וכל וסדר עבודתו בקרבן ידוע ונעם ידועים וכמעשה ידוע, וכאשר יגשם קן יגיע אליו כח עליון: ומחשבים הפלאות הרהם בהקשתם. היו חוכמים נחממם בעצמות שכן וקן ד"מ ישמחו הטעם בדרך פלא אל מה שזרנו הם: וקו שישערו הם ג"כ בקרבנות. ומעשים להגיע אל זה: ומבטי כוכבים. סדר כוכבי להם איך הם נקבע הכמים נכבד הקיבוצ זה מה וירחוקם בעת הסוף: עד שעושוין ספרים לכוכבים. למה לעבוד כל כוכב וסוכב: וזולת זה. מנייני עבודה כוכבים ומזלות: שזכרו אמר. שאכלו לנביא, שיאזן ע"פ ג' המורה ואסור להשכח כספורים, וכמה שכתב הרמב"ם בנפש מנין המלות נ"א כ' ו' ו"ל שאזכירו מנותו אחר ע"ל ומתחשב כספורים ומה לגמר הסוכב פלוני תדן על הארץ ובעת קן וכו' וכו' ש"ך על דרך הוה וכו', כי המתעבם באלו הדברים והעיון באלו האמונות הוא מה שיעורו האדם לנקט אותם ועבודתם, והכחוב אכר הסיורנו מזה הוא אמרו אל תפנו אל האלילים, ע"ל: ואלה בעלי השמות. ר"ל עוד יז טעות אחר הפך זה, כי כמו שעליו ודעתי שנו לומר כי כל נביא לךך לדעת הסוכנים ומשעורם וזכרתי הנבונה ואלה הכלים רכוס, קן טעו אל סכעלי שנות הפך ואומרים שאין בעמשה הנביא כלום והוא כשאר חתני האלמים, וקן בדבור נלמד מהיה יודע להוכיח שנות וכוונתו לו סיס עשה מה שרצה, והאלילים מתגלים אליו ומגידים לו מה שזוא רוצה אחר שידע להשיג כל מלאך ומלאך כשמו: ואין המעשה כמו שבע, כ"ל. ור"ל שם חסוכין שאין שום דמיון למעשים הסוכיים אל הטעם שאיכס מעשה והשעור והכנה בשעורים מוזממים, שם אלה שנו ברחוק שכן פלוני כי אין השמות שוטלים בדבור נלמד, אך מדרך הדבור פלירוף מתחבד וקודם להם השעור והוא מהשנה כנשם השכורה הדומה למלאכים, כשם נביא

דכו'. הם המחוכמים שם סימן ל"א מהיות הדבורים מכשר הפך, וחלומה מהמהווים מן העשות, שאין עמינם כי רק מזה הוה משוער פועל בכויה הדיא, וכמוהו מאל לבס אה"ש לעשות גם מהם. ולא יבטו כי מה שידעו מילוחו לא ידעו סכחו איך היא השוערה בלופן יגיע ממנו החידוש ההוא, ואיך א"כ יקחו רליה ממנו להוליד דומתו בעמשי ידיהם. ו"ל שמיצאו אותם במקרה לא ידעו משעורם, כי זה יקבל טעון במקרה כעלם ידע שיעורו ולופן ההעדו צמדנתה הוהם ההוא המשוער, ואמר שאין זה דומה רק למה שמתלמדות מהיות האדם ע"ו הנהה השכבת זרע ברהם, שאין לאדם בזה שום פעולה כלל זולתי הקרינו השועל אל המהפעל, אבל שיעור יחסם וערכם בלופן יאות להול זרע הולד על המהר המוכן, הלא הוא נבשם מעיני כל חי, ולא יוכל אדם ללמוד ממנו מלמה לענין מלאכהו הלא על עשם אל עשם. והלא לאלמים שווי השעוריים הללו על מחכמת ערכם, וכמו שהנשם ביאורו כפסקת המכרה: מה שזיהה נעשה להם בקרבנות וכו'. שעל ידם הייה שכניה שורה, כמחזר כשני ס' ל"ו: ומחשבים הפלאות ההם בהקשתם. בדרך החכמה להכריע ענין הפלמים העששים על ידם. הכונה לפי מוסחא זו שהיו מחשבים מהשנות כפסקתם להוליד מהם הפלאות ההה. ואלה רוח על פני יתלף לגזר אומר על שמי מטבע המוסח, שיאמר ומחייבים הפלאות וכו', והיה הכונה פשוטה ומבוארת, שהיו לפי סברתם עושים הפלמות בדרך החכמה להכריע ענין הפלמים העששים על ידם: עד שעושים ספרים לכוכבים. ר"ל שנות ספרים הרבה על עמי ההקמרה למלאכת הכמים: ואלה בעלי השמות וכו'. ר"ל שם אלה שנו פקרו פליהה כמו המכרים. ולפי מה שז"ה בגולה מדבריו ככלל הן האדם יראה לעינים וישפוט שפות שאין דעת הכתר וטעיהו להאמין בעמיני השמות שיעשו רוחם כדמיררם וספיקתם, רק יהיה מהכיס בזה למה שכתב המורה בראשון ל' ס"א וס"ב. אמנם עם סוז ההכוננות בדבריו רכביים ס' ל"ה כדמירו ולא יהי רחוק בעיון הוה רשם השמות הדומה להם מדרך הדבור והכנה, ויקיים בידך כי קרובה דעמו להאמין בלמחה עמינס הפך דעת המורה. ואלה אין כשני המקומות סמיה, כי עם האמין כם עם נווסתה הנלי הכונה הנלוכה, כי על כן אמר שם וקודם להם שיעור ר"ל מהשנה הנפש השכורה הדומה למלאכים וכו', וכאן הרמיק עמינס כאשר הם נאמרים בשפה בלתי צירוף שפשהה סקורה זכה. ושם הוספנו ביאור על הדרוהם כי שם ביה: ואין המעשה כמובטע. ו' ס'ל

הניחם

דומים למבטיים אינך יודע תנועותם ותחשבם תהו, עד שתראה התולדות ותרומם מנהיגים ומניעים ותידר לו היכולת. כאשר אם לא היית שומע מעולם משגל ולא ידעתו ולא ידעת התולדה ממנו, ותראה עצמך נזקק אל הכעור שבאיברי האשה, ואתה יודע מה שיש בקרבתה מהפחיתות, ומה שיש בכניעות אל האשה מהרעיות, היית נפלא ואומר אין התנועות האלה אלא תהו ושנעון, עד שתראה דמיונך נולד מן האשה, יראך הדבר ותחשוב כי אתה עזרת היצירה (כ"א ההיא), ושחיוצר כיון כך ישוב העולם. וכן הם המעשים התוריים המוערים מאת האלודים. תשחט הכבש על הרמיון, ותתלכלך בדמו והפשטתו וברחיצת מעיו והרחתו ונתוחו ווריקת דמו ועריכת עציו והקדת אשו, ואילו לא היה במציאת אלהים היית לועג למעשים האלה, והיית חושב כי הם "מרוחקים (כ"א מרחיקים) מן האלהים לא "מקורבים (כ"א מקרבים), עד שכאשר ישלם כראוי ותראה האש, אי תמצא בעצמך רוח

אחרת

קול יהודה

נהיגת טעם לאשר המשיך הוראהו לאמר שאין לם להעריך את ערך פעמי המעשים התוריים להקשמו, כי נבחר דרכי הטבע מדרכי מעשיו, וכ"ש שנבחר מהשבוטיו והבקר מהמטותיו. ועתה נזר אומר כי לעולם אין הנעשה במלאכה דומה למוטבע אשר הוא על טבע, ופעל כן לא יליתו במעשים המשהלים שקדם זכרם. ולפי שזכר מופבע באלו המעשים התוריים ויחשו לטבע, הורה כי אמנם ידמו דמיון חזק לדברים הטבעיים, כי אלו ולא מעשי אלהים היים ומרועה אחד יחשו, ובכל אחד משניהם יתפלל האדם בכלתו יודע מנועותם ומשפטי מעגלות כנחיותו וישר ויחשבט למה עד שיראה התולדות, ר"ל ההולד המבטח מעינים נלחמם אל הטובל וזו ידומם מנהיגם וכו' וייהד לו היכולת, כי לו לבדו נהטט עליותו, לא לתחשבת אדם כי כמה הכל. ונשא משלו על זה מעיניו הפכה מעשה המשגל וההולד, ואחר כך יתנשא לעומת ענין המעשים התוריים, והכונה מבוטרת: וארתה יודע. כאלמס ז"ל פ' השולל, חמת מלא זואה ופיה מלא דם והכל רצין אחריה: עד שתראה דמיונך וכו'. ר"ל שחולד כללמך כדמוק: יראך הדבר ותחשוב וכו'. ר"ל אז יורה זה על מה שביית מוסקך בו, ומדע לאמנה כי אתה עזרת היצירה ההיא, להיחקר סנה אלמנית לזה כמבוחר בחמישי בהקדמה השנים סמוך להחיתום הספר, ושחיוצר כיון כך ישוב העולם, כעין אמרם ז"ל פ' השולל, אז כהנא מלא דמיוני כי הוא אמר וכו' זו אשה, הוא לזה ויעמוד אלו גנים: כי הם מרוחקים מן האלהים לא מקורבים. (ובכ"א מרחיקים ומקרבים). ועס הינת שמיכן נמוס מ"מ השנים נכונה יותר: ותראה האש. היורד מלמעלה לקבל הקרבן בלעז: או תמצא בעצמך רוח אחרת וכו'. כי זה אחד מחועלות הקרבן, להטעום על המקריב רוח ממרום צדיעת העתידות. ושמא

אוצר נחמד

שיאר הסדר במאמר רביעי סי' כ"א, ולא כל הרוס ליעול את הפס יבא ועול: כי המעשים התוריים שהם דומים למבטיים וכו'. כה חור לזכר נדב בעלי הכותיות כמה כן שהרי אפילו הכתובים הטבעיים שסס למעט מן הכורס הכנס מחד לא נוכל לידע מעשים והנועה כדך הכל, ואדרכס בכל העינין מהחוק ההורדס הנלחם היולת ממעשים הנחשנים להם: עד שתראה התולדות ותרומם מנהיגים. חוק יודע גלולות הענין עד שתראה התולדות והפעולת יולולות וזו חתן שנת וכו' ויודע ומסדר הכל: ותיודר לו היכולת. אז תדע שיש כלן מה למעלה מתך אשר לו לבדו יכולת, נעדר כל אדם מלכתיו קלוס, ואך אוליים בעלי חיותות שלא ראו אום תולדך ממעשים וטענו שבהלכהם יענינו אל תולדות הנלחם: משגל. משכך אשם, מלשון וזיש אשר יעגלם: ולא ידעוהו. לא היה כן תולת המשכב מוטעט: ותראה עצמך נזקק. אלו דמיט כעלמך זקוק לחכר ענין: אל הכעור שבאיברי אשה. מקום הטעוטה ומעבר השתן ששגל הליסיס שיהא האשה: ואתה יודע מה שיש בקרבתה מהפחיתות. ואילו אתה יודע ג"כ מה שחיותת יש כחבורת האש לתולדת דעוטיהם והסרון גדוטיס: ומה שיש בכניעות אל האשה מההרעיות. כמה גרושות מלא מן ההכנסה אל האשה, וכאלמך חכ"ל כל הטועט לעת אשתו נוכל בדינט: אין התנועות האלו. של התעגל: דמיונך. לום האדם נוול נדב אל האשה: ויראך הדבר. הולדס האש מראש כך תועלת הטעוטה האלו שחשכה לשנעון וזולת: ותחשוב שאתה עזרת היצירה. שחשבוט שמיך יסיה יסיה סנהלס כוללס מנהר כנחיות דיעתי האדם: ושחיוצר כיון כך ישוב העולם. וזאת הטועט הטועט בלדס שמישק נס האדם ויעס מעסס כוס, אלו נחשו בראש ס' אלל כנהמס גדולס לבנת סעולס ירס: המעשים התוריים. שעיני המולת: ושחשט הכבש. זכר עיני הקרבנות לפי ששכס נשגל בעלי כרותיות נוכח למעלה ושקין מקום לכל לבקין דרכס שסס למעלה מן הכל מניס וכסוד ס': על הרמיון. ר"ל מיה כשב רל זולתו מן מניס הקרבנות ועריכת עציו. שחיה מזה בני עולם, והיס שם מערכס גדולה ששכסן מסדר עיני כבך כבך, ואחריס מערכס שיש של קטרס, ואחריס כדור שני גורי עיני, כוכב כיומל (ל"ג): והקרת אשו. מלשון אש תמיד חוקך על המנוח אל הכסב, ואמרו ח"ל א"ע"ש שאש יורד מלמעלה מלוס להביא מן הסדיוס: ואילו לא היה וכו'. כלומר לא נעניינו על זס מן השמים ואשם זהה ממשיכס אלו, סיית לע נס: ישלם בראוי. כל עבודות כמלון ובמקום הנלו: ותראה האש. סיורד מן השמים: רות

אהרת לא היית רגיל בה, או חלומות אמתיות או גדולות, תדע כי הם תולדות מיד שהקדמת, והדבר הגדול אשר בו דבקת אליו הגעת. ואל יקשה בעיניך אם תמות אהרי אשר דבקת בו, כי אין מותך כי אם כלות הנוף בלבד, אבל הנפש שהגיעה אל המעלה ההיא אין לה ירידה ממנה ולא רוחק מן המדרגה ההיא. ונתבאר מזה כי אין קורבה אל האלהים אלא במצות האלהים, ואי אפשר לדעת מצות אלהים אלא מדרך נבואה לא בהקשה ולא בסברא, ואין בינינו ובין הרבנים ההם קורבה אלא בקבלה הנאמנה. ואשר מסרו לנו המצות ההם לא היו יחידים אבל היו רבים והכבדים גדולים שהגיעו הנביאים, ואפילו לא היו כי אם הכהנים והלוים והזקנים

קול יהודה

אוצר נחמד

רוח אחרת. אלה עליך רוח עסה: לא היית רגיל בה. חניש בעלמך כי רוח פסוק כהן לך כי מה טעם היה סוד עת כה: או גדולות. רוח הקודש או נבואה: כי היא תולדות מה שהקדמת. ר"ל סקבנות סקבנות, כי הם טעם להשפעת רוח עליון ולהלכות כבוד ה', וכמ"ל זה הדבר אשר תפשו ויאלו אליכם כבוד ה'. וכמו שעתה המבגל הגנוב כענין כל ונאמנו נתן בו כבוד ישוב כשולם וזכריאל בגופו, כך ענין הקבנות נתן בהם כבוד תקון השפעות לעולמי עד, וזה חיקון האדם ושלמותו האמון: והדבר הגדול אשר בו דבקת ואילו הגעת. ר"ל אז תשכיל הדבר הגדול אשר דבקת בו ובעת אליו, שהוא קיומו נשמתו נצורו החיים וכשעת אלטיה: ואלי יקשה בעיניך אם תמות. וזהו כאלו כיום עולדת לאורך ימים עולם ועד, לא תמות למהי טעמיית שפוט כלות הנוף בלבד, אבל נשך כבד יקדשו בלאו העליון: אין ירידה ממנה. כלומר אין למעלה זו שום ירידה, שום חיים האלטיים, שמהם שהאדם עולם ומגיע למה שצוי שוב יורד עם ימי הזקנה עד אלה נשפו. אבל לענין סוד אין ירידה אבל הוא כענין אחר לעולמי עולמים: ולא רוחק מן המדרגה ההיא. כי הנבואה לא יצד משלימותו ולא ייקח ממדברתו בשום אופן כל עוד שלדקתו יאחו וישמור דרכו מחמור, וכן כל הגיעו אל המדרגה השפעת אלטיה: לא בהקשה ובסברא. כי אדרבה הם רחוקים מן הסברא, כי כמו שהנוף והכנס השפיע זה לזה כך שכל בגופניו כאלו השפיע לבין המנוח שם כבוד הנפש, ואף אלטיה כיון דרכה: ואין בינינו ובין הדברים ההם קורבה. ומתאחד שהדבר כך מאין לנו שוכני בתי חומת ידוע דעה עליון ולהבין משמיו אשר בהם נחיה, אף כי יסוּתו נלכדים בשלל המדרגה כאשר אהנו משפועים אצלנו כיום שאין לנו נבואה מדרך דרך, ולאלה הקבלה הנאמנה מן הנבואים ומתאחד ע"פ אשר נבנה עליה: לא היו יחידים אבל היו רבים. ולא יחזק שישמור חיים הסכמה: שהגיעו ובהבטיח. הקבלה שעדיין איש מפי איש עד הנבואים: ואפילו לא היו כי אם הכהנים והלוים וכו'.

ותמא לזה כיון הרב"ט בחמרו נבאטי יקרה, גם ים בעלות סודות לעמידות, ע"פ: תדע כי הם תולדות וכו'. ר"ל כי הוא זה של פרי המעשים ההם אשר הקדמת, ותמא לכלל דעה כי העולה על הרוח כהמלה היו ע"ה המעשים המוריים שקדם זכר לא יסכון ומלין לא יועיל כס. ולא בהגיעך אל המדרגה ההיא העליונה ע"ה המעשים המוריים שקדם זכר, לא יקשה בעיניך אם תמות וכו': אין לה ירידה ממנה וכו'. אפשר שיון בו לאחר המות, שאו נשפו קיימת לעד אין הספדר שלט בה לפוטל כמו ששלט בגוף הגלגל. ואם בלאו לפשרו עוד בחיים חייהו שנתפשו עולה עמו במדרגה ההיא ואינה יורדת לעולם, ויחא כהמלה הדעה היווה מחסרי לר' יוסי ונוטה מדעת נה עקובה במה שנתלקו בספרי על כי יקשה כבקרב נבוא וכו' ומלש וכו', שרבי יוסי אומר ראה עד היכן הגיע סוף עובדי ע"פ"ם שנהן להם משמלה אפילו מעמידים חמה ולבנה כוכבים ומזלות אל השמש וכו', מפני מה, כי ממה שנטע רבי יוסי שפוטו של כהוב המורה סחם על נבוא אמת שיוחלט עליו שם נבוא בלא שום לוי, ויחא כי קשה עליו שיהיה של נבוא אמת משמעותו המושגת. ולדעתו נכח המורה בשפיעו כ"ד נש הרב"ט שהסכימו לנבוא זה על נבוא מתאחד בשקר לאחר כי דבר ה' אמת. אמת"ם יקובה אומר שח"ו שמעמיד הקב"ה חמה ולבנה כוכבים ומזלות לעב"ה, הא אינו מדבר אלא בתי נבוא אמת מתמלה וחזרו להיות נבואי שקר כחנניה בן עוזר וכו', ע"כ. אלא שעדיין אפשר לומר כדבר הר"ט, שגם רבי עקיבא לא עלתה זאת על לבו עתה ירידה לתי שפלה במדרגה הזאת הלהית. ואלה הדברים אשר דבר עם הר"ט פ' ראה על המאמר הארוך, אין ראוי שיובן כשפוטו, כי חלילה לנו שנתאמן שהאיש אשר עמד בסוד ה' וישמע את דבריו ונתאמה לנבוא לה', ישוב לנבא לעב"ה, ולא שהנבוא שקר יעשה אורחות ומופתים בשמים ובאש. אבל היה דעה החכמים הלה שמת"ה דבר בזה כמפלגי אף במה שא"ל נהיה, כי אף אם יאלו אדם שיעשה אורחות וישפועים בשמים ובאש ויחא כי יהיה נבוא מצינאו הש"י לא יאמנו אלו בשום פנים לעבוד ע"פ"ם, כי המופתים אין ראוי שיהיו חולקים על הדבר האמתי בעלמו וכו', ע"כ. או על דרך מה שכתב בעל העקידה פ' ראה שער ר"ג עיון עם. אולם הכיבוד הראשון דרשו לזיק לפני בדבר הזה: ונתבאר מזה וכו'. מתקב לנגביו מן מואל דבר סימן כ"ל ומן זו והלאה, כי זה כל פרי חמיתו כונתו מאלו ועד עתה: ואין בינינו וכו'. כי אף כי הנבואים מתייש ככל דרך ודור, ועל כי הקבלה הנאמנה תמלל את הספרים, וזהו כש שההדרה הרמו עליו בעלמו ע"ס כ"ג ויחך אמת ריאה ההמולה שנתמלה לחזותיו וכו', כמתבאר שמה: שהגיעו הנביאים. ר"ל

והזקנים אשר היו נושאים התורה, ולא פסקו ממשה :

נד אמר הכוזרי לא ראיתי אנשי בית שני אלא שכבר שכחו התורה ולא ידעו

מצות הסוכה עד שמצאוה כתובה בתורה, וכן מצות לא יבא עמיני

ומואבי, ונאמר בהם וימצאו כתוב בתורה, וזה ראיה על אבדן התורה :

נה אמר החבר אם כן אנהנו היום חכמים ויודעים יותר מהם, שאנחנו יודעים

התורה כלה כפי מחשבתנו :

נו אמר הכוזרי כן אני אומר :

נז אמר החבר אם היינו היום מצווים להקריב קרבנות היינו יודעים איך נשחטם,

ולאיהו צד, וקבול דמו והפשטו ונתוהו, ולכמה נתחיים ינתה, ואיך נקריב

ואיך נזרוק הדם ומנתהו ובסכו, והשיר הראוי לומר עליו, ומה שהכהנים חייבים בו

מקדושה ופירה ומשיחה ובגדים ותכונות, ואיך אוכלין הכהנים הקדשים, וזמניהם

ומקומותם, וזולת זה סמח שיארך ספורו :

אמר

קול יחרה

אוצר נחמד

וכו'. כדאי הם מלד רבוים ותסדורום לסמוך על קבלתם
על פסקו ממשה ומד עתה איש משי איש בשלטה קבלתם
ממשה רכבו ע"ס :

נד לא ראיתי אנשי בית שני וכו'. כלפי מה שאמר

על פסקו קבלתם מהכנים וליום עד משה, סערו

על פי דבריו באמרו של ראה אפילו אנשי בית שני שסיהו

ספקלה מתמחה אלם אלם שכבר שחמו הסורה כולם : ולא

ידעו מצות הסוכה. שכחו ולא ידעו אם יש בתורה שיעשו

כוסה : ונאמר בהם וימצאו כתוב בתורה. הרי סהניים

והלוי לא ידעו אפילו דבר הכתוב בתורה בפירוש, ואין

תסמוך על קבלתם בענינים הנלהי מפורשים בתורה :

נה אם כן אנהנו היום חכמים ויודעים וכו'. לפי

הסורה לפי מה שאמרו חכמים, שאין לנו מהפסקים בעום

דבר הכתוב נס בפירוש, ואנשי בית שני כבר שחמו כולם :

נו כן אני אומר. קר אלי אומר שחמו אתם יודעים לכל

הפחות מה הכתוב נס בפירוש וכנים שני שחמו

הסורה לגמרי :

נז אם היינו היום מצווים להקריב קרבנות. ר"ל לדברך

ששכחו הסורה בבית שני, באע בעלמן, אילו סגיע

לנו הכונו מו' לסיקרי קרבנות ואין אהנו רק הסורס שנכתב

כוחה כפי שראו בירושלם ולא זולתה שום קבלה מחזוניתו, כאם

היינו יכולים להוסיף ידיעה מעשי עבודה מן הסורה, שאמנם

לא סדר עבודה ספיריטי דבריה חו"ל גבינו לם קבלת איש

מפי איש, ולא אנשי בית שני לא ידעו כלום לנו מנין לנו,

ונבדלי שדברך כל דברי חו"ל לא ידעו בנינו כמו מאהר של

בנהה לם מקום נלמן שסמכו קבלתם עליו, א"כ אין אהנו

מלד הקבלה יודעים ומאומת : והיינו יודעים איך נשחטם.

קרבנותם, אם שני סוינים גמורים או רובם כמו חו"ל, ואם

סכסין ירוך שיהא כלו סרה : ולאיהו צד. אם ככל מקום

בטורה אם כןאון : מקדושה וסורה. קדוש ידים ורגלים

ובאלו יפה עמא א"כ מלל עמדתו : ומשיחה ובגדים. כהן

גדול מהרבה במשיחה של שמן המשהה או נשחיה בגדים כעמך

דימנ"ס פרק א' מהלכות כלי המקדש : ותכונות. הנה

לומר

נאמר ונמלא כחוב בו וגו', אבל כלל עינים יחד בלשון וימלאו כחוב בתורה שזכר תהלה במצות סוכה :

נז אם היינו היום מצווים וכו'. שהדיון לא יספיק לנו מה שנכתב בגמרא ובפוסקים להשיר לפינוי דרך

עשייתם כהגון, לרוב הלוקים ופולטי מעשיהם. כי המתענה למדו ולרוף מעשה למדו : ותכונות.

ר"ל חוכן עינים זולת אלו :

אך

נח אמר הכוזרי לא נדע זה אלא מכהן או נביא :

נח אמר החבר הלא ראתה אנשי בית שני איך בנו המזבח עד שעזרם האלהים על בנין הבית, ואחר כן בנין החומה, התחשוב שהיו מקריבים מבלי שדר כפי שיוזמן :

ס אמר הכוזרי לא יתכן שתהיה עולה אשה ריה ירחוה והיא מצוה שאינה שכלית, עד שישלמו כל חלקיה ברשות הבורא ובמצותו, כ"ש שכבר ידעו מצות יום הכפורים ומה שהוא גדול מהמוכה, וכלם צריכות לחכמה מופלאה ומלמד מוזמן :
אמר

קול יהודה

נח אמר בנו המזבח וכו'. גרשמיט עלוהס קודם שיבנו הבית (עזרא ג') ויגע ההדש השנישי וגו' ויקס ישוע בן יודק ורחיו וגו' ויבנו את מזבח אלהי ישראל וגו' מיום אחד לחדש השנישי הללו להעלות עולות לה' והיכל ה' לא יוסד. והל"כ נאמר שם ובעת השנים וגו' ויעמוד ישוע בניו ורחיו וגו' לנח על עשה המלאכה בבית האלהים וגו' ויסדו הכותים את היכל ה' וגו'. ואחר השכינה שהיה להם השיגו בנין הבית, כאמור (שם ו') ושני יהודים בניו ומלאמין בנבואת הני בניהו וזכריה בן עדוא ובנו וכללו מן טעם אלה ישראל וגו' ושי"ח ביהיה דנה וגו'. והל"כ השיגו בנין החומה כמואר כספר החמי (ב') :

ס והיא מצוה שאינה שכלית. ר"ל שאין השכל מורה עליה ודך ח"כ ויכל אדם בשכלו וקשטתו לסדר עניינה בזולת מורה ורכו כדרך זו ילך בעשייתו בשלמות: כ"ש וכו'. סודו הני להבד מהשבות כי כל הדברים האלה עד סוף הספקא הם דבריו של חבר, וכי בטעות תחלה אמר החבר אל אמרו ומי שידע וכו', ובטעות תחלה והמקום הזה ראו לו, כי מי עש' שיחמר זה המלך, שהרי לפי סדר התשי הדברים שדעו מחזיק בדעתו לאמר שאלמי ביה שני פתחו את החורה ופיליו דין הסוכה י' ידעו, ואח' פתחו לפניה כתרם שיעמ דבר מיק לשאלתו יהקף מלך אל ד' ויאמר שכבר ידעו מזה הא"י ומה שהוא גדול וכו'. ועוד אם כבר נהה שקפה דעו כמך ביה זעני כי יוסף על החבר שיהי להוילאו מדי דפיו בחמרו וכו' ואלו שיעוד אלה הקדוקים בתורם היעלם ממנו עשות הסוכה וכו'. על כן גזרתי על יסוחם דברי החבר החושבים את לב המלך מעט מעט אל כוונה משפט. אך אם אלה אל השמעת כי יקשה בעיניך לשנות היזרכה, בעת יאמר כי כשעו המלך את אשר הודיעו החבר מהמתה אש' ביה שני, הכין את לבבו להשוב כי לא מהעדד המתה היה עניו העלם הסוכה אלל, ועל כן הפליג עוד צענים בכתרו כל שכן שהיה זה דבר זה ונכלל איך נעלמה מהם מצוה ישיבה בסוכה, והואל ויהי ללם שלם בדיעות דברים צריכים לחכמה מופלאה יותר ממזהו זו. אולם עדיין היה מחזיק בכברתו שחזרה זו נעלמה מהם, אלא שהיה מתפלל בו הלא ואלו עד עת בוא דברו של חבר להרהיק את מעשרו מכל וכל בשפקא הנמשכת וכן זו הלאה. ומה שאמר שכבר ידעו מצות יום הכפורים, הוא מפני שלל מנינו כתיבו בענין העלמו כמו שפנתו על תחלת הסוכה. ואלו לתפוח ממה שזכר (עזרא ג') ויעשו את בית המזבח ככבוד וגו', והל"כ ח"כ יונה מקום למפקק שיחמר כי נעלמה מהם אחרי כן בקרב שנים. כי אמנם עדיין היה לב אדם מתפקק לעמר כי תג האכות אשר עשו בתחלת עלוהס היה קרנן הה, ושזה היה ענין אמרו שם ויעשו את בית הסוכה

אוצר נחמד

לומר מחדש צענים ונאמר וכלי הסכת ודמותם לוח :

נח מכהן. שמש נעלמו ככר על בני מזבח, או מניחא :
נח הלא ראתה אנשי בית שני איך בנו המזבח. בעזרא ג' נאמר ויקס יבוע בן יודק ורחיו סכנים וגו' ויבנו את מזבח אלהי ישראל. וזה היה המלך מעשים היקף כשעלו מן הסולה והאמר ויעלו עליו עולות לה' עולות לבקר ולעבד וגו'. והאמר מיום אחד לחדש לחדש השנישי הללו להעלות עולות לה' (שם). הכמע מזה במקרא ספוי מסוקים כסדרי הכבודות ומחלו דבר ממנו כחוב כבוד, כמו שנאמר אח' כבודות סוכה, או כבוד להם אלוס בניה סדר הכבודים כי' ידעו : עד שעזרם האלהים. מצוה הקדמות לבנות הבית וכו'. (שם ו') ושני יהודים בניו ומלאמין בנבואת הני בניהו וזכריה בן עדוא ובנו וכללו מן טעם אלה ישראל וגו' ושי"ח ביהיה דנה וגו', והל"כ וכו לבנין החומה כמואר כס' החמי כ'. הנה כבודות ועבודות לא נזכר כלל שהיה ע"פ ונבואת כמו שזכר בנין הבית : התחשוב שחיו מקריבים מבלי סדר. אלא תחשוב שלל מעשה עבודתם ויס כפי המדומה להם ולא ידעו כלום, כמו שאמר חזק ששכח החורה כבית שני :

ס לא יתכן שתהיה עולה אשה ריה נידוהו. א"ל שיעיד עליהם הכבוד שמקריבו עולות לה' וסל לא קרבו כהונן מפני עוונותיהם: והיא מצוה שאינה שכלית וכו'. אין מעשה העבודת מלוס שפסל מחייב שחזר שאל"ס שלל ידועה מלך החורה בגיעו אליה מלך השכל והכנא : שכבר ידעו מצות יום הכפורים. שהוא קודם את הסוכות וסם הקריבו הקדמות דבר יניונו, וכסדר ויהי"ס יש עבודות רבות ועניינים שאין השכל משיג אותו כשום ענין, וארכיה רחוקים הרבה מן השכל, כמו ענין שיעיר הפתחה: ומה שהוא גדול מן הוהבה. ונדואל או שיערס קבלס או מפי הנביאים, ואם ידעו כל זה היטל מהם מצות סוכה הקלה, ואף לא כבוד הסוכה היקף בגיעו אל עבודת ויהי"ס ומאין ידעו אותם, וכבר איך נגלה להם מצות סוכה ונכלת עמונו ונדואל קבלס ה' : לחכמה גפלאה. בדיעות סוד ה' : ומלמד מוזמן. להרגיל הסכן הגדול כסדר עבודת ויהי"ס : וכו'.

כא אמר החבר ומי שיודע אלה הדקדוקים בתורה היעלם ממנו עשות הסוכת ומצות לא יבא עמוני ומואבי :

כב אמר הכוזרי אם כן מה נאמר (כ"א בהם) בוימצאו כתוב בתורה :

כג אמר החבר המעם הברור הוא שכותב המקרא לא הרגיש לנכתרות אבל כתב המפורסמות הגלויות, ולא העתיק מיהושע מחכמתו שקבל מאלהים

וממשה דבר, אבל זכר יום עמידת הירדן ויום עמידת השמש ויום המילה בעבור פרסומם אצל ההמון, וכן מספורי שמשון ודבורה ונדעון ושמואל ודוד ושלמה לא

זכר מחכמתם ולא ממה שהיה להם מהמעשים בתורה דבר, אבל זכר מדרכי שלמה סעודותיו הגדולות ועשורו הגדול, ולא זכר מכל החכמותיו הנפלאות חוץ מאז

תבואנה שנים נשים וזנות, בעבור שהיה הדבר בעמד ההמון, אבל חכמתו עם מלכת שבא וזולתם לא זכר, כי לא היתה כונת הכותב לזכור כי אם הדבר המפורסם

בהמון אשר נשאוהו כל העם, אך הדברים המיוחדים אשר (כ"א היו) מנשאים אותם

אוצר נחמד

קול יהודה

הסוכות ככתוב ועולה יום כיום וגו' והארי כן עולת חמדי ולחדשים ולכל מועדי ה' וגו', כי הלכה זו אשר נעלמה מהם היחה על ישיבתם בסוכות, וכמו שזורה אמרו וימלאו כהוב וגו' אשר ישבו בני ישראל בסכות כחג וגו' :

כא ומי שיודע וכו'. ר"ל אך חסלה זה דעתך יתם להם העלם המולה הזאת הקלה :

כב המעם הברור וכו'. אל זה יביע בכלל כוונתו, שכותב המקרא לא שח לבו להזכיר כי

חס הדברים המפורסמים להמון והיו בעיניהם רלוויים להנשוא, ומן הטעם הזה הסתיר הכתוב עיני ההכמות והסודות אשר לא יגשלוס ההמון, וחלה היחה נסבה

לאבדסה ממנו. ולא רמז אמרו וימלאו כהוב וגו' להורות על חסדסה לזכר הכתוב בפרטוס נפלא, אשר מפני זה בלא זכרונו בכלל המסופרים, לא שזורה על

מילאה דבר שכבר נכסה ונעלם מהם : ולא העתיק מיהושע וכו'. ר"ל שכותב המקרא לא העתיק מעיני

יבושע דבר מהחכמתו שקבל מאלהים וממשה, רק הכל כסה והגניע כנגד השחיקה : עמידת הירדן

וכו'. חומר המילה עם היוחה קודמת כמעשה, כי רצה להקדים מה שפרסומו מופלג יותר : שבישוון

הדבורה וגדעון. הקדים שמשון לחשיבומו עליהם. אך הדברים הכיחודיים אשר היו מנשאים

וכו'. הכונה לומר שהדברים המיוחדים בעיני ההכמות אשר היו מנשאים אותם יחודי כגולה לא ראה כותב

המקרא לזכרם על צלי היוחה מפורסמים להמון, וחלה היחה

סותר כתיבתי א' ענין הכמה שלום : שהיה הדבר בעמוד ההמון. לך נזכר לפי שהים מפורסם לכל, וכמ"ש (שם)

וישמעו כל ישראל את המהפס אשר שפט המלך וייראו משני המלך : אבל הכמות עם מלכת שבא. שאלמר (שם ט') ומלכת צבא אחת את חמץ שלמה לשם ה' והבא לנכותו כחידות, ונאלמר ותרל מלכת שכל את כל התמה שלמה וגו' ואל היה צב

מור רוח : וזולתם. שאר הכמותיו, שהרי הכתוב אומר והרכ התמה שלמה מהחמת כל בני קדם ומחמתת מלרים (שם ה'), ולא חזר ככתוב שום דבר מנשאוהו כל העם. שכתבו זה נתגדל כעיוי טעם. וכבר יודע שלא דעשה

ההמון דעת ההכמות שדורים, וכבר אמר בעל המא"ע ששק"י בעלי בהים וספקי הידיים וההמנים שני טכסים הם. ואלו

ההכמות שכתבו עכבורס היחודים אילו נגלו להמון אין ספק שהיו מלעיגים בהם לקולר שכלם ולא היה שלמה נחשב לנלוס

בעיניהם. וכן בעיני המדות דרך מיוחדת נכנס, לכן לא נזכר כגומו שיאף מפורסם לכל מכל העושים אשר היו היחודים

מנשאים

כא ומי שיודע אלה הדקדוקים. ר"ל ממעשה הקדמות וענינה יום הכסודים שעמ"ס כסכהים ידעום : חיעלם ממנו עשות הסוכה. שאלמר וכוס הכני נאספו ולכני הכמות לכל העם והכסטים והלויים וגו' וימלאו כהוב וגו' אשר ישבו בני ישראל בסכות, וכי לא ידעו כסכהים מלטה כסכהים כתורה כסיהום :

כב אם כן מה נאמר בהם. ככסחים : וימצאו כתוב בתורה. אלא מלות סוכה, ולמה לא ידעו אותם כסכהים :

כג לא הרגיש לנכתרות. לומר לא נתן דעתו לכתוב עיניס הכסחיים מה שיודע לכסדיים שדורו הכוח ולהכמים : אבל כתב המפורסמות הגלויות. לכל ההמון,

מעני שמתאסרותו איך לזכרון ראה, אמנם הכסחיות נאלחו פקבל אל הכני הדור : ולא העתיק מיהושע מוכמתו

וכו'. כי בלתי ספק שכתבו הזה הכרובים העמוק כדברי חכמה כסודות הכוסים שקבל מאלהים וממשה רבו : עמידת הירדן

שעמדו מי סידון סידורים מלמעלה עד לחדי, וכמוכר סוכהכ ד' : יום עמידת השמש. כמ"ש וידום השמש והיחה עמד

(שם ו') : יום המילה. שכל אותם יבושע נגנלג (שם ה'). והמ"ש שענין המילה סיה קודם עמידה השמש לרק עם עמידה

השמש אל עמידת סידון סיהי ג"כ נ"ס סיהי קודם שלמו. גם ששני עניני כסחים סיו מפורסמים יותר להמון מן המילה :

וכן מספורי שמשון וכו'. מחלה שכל אלו כסוד ה' עליהם ארה לא יתכן שכל סיו כדריס נפלאים כסודי הכמה, והכסוב

ולא זכר רק מעשיהם שנתאסרתו אלא ההמון כולו : ולא ממה שהיה להם מהמעשים בתורה. כי כדורו סיו אנשי מעשה

כמות החורה יותר מכל זולתם, ואין לא נזכרו מדת חסידותם ועוהותהם וכאיוה מלות סיו מדקדקין סריכ, וכמו שנמלא

כחלודו מפורסם מחסידות הכני המ"ש החסידים, וכמו עשירי כני חנינה כן דוב"א והכרובי : חוץ מאז תבאנה וכו'.

סותר כתיבתי א' ענין הכמה שלום : שהיה הדבר בעמוד ההמון. לך נזכר לפי שהים מפורסם לכל, וכמ"ש (שם)

וישמעו כל ישראל את המהפס אשר שפט המלך וייראו משני המלך : אבל הכמות עם מלכת שבא. שאלמר (שם ט') ומלכת צבא אחת את חמץ שלמה לשם ה' והבא לנכותו כחידות, ונאלמר ותרל מלכת שכל את כל התמה שלמה וגו' ואל היה צב

מור רוח : וזולתם. שאר הכמותיו, שהרי הכתוב אומר והרכ התמה שלמה מהחמת כל בני קדם ומחמתת מלרים (שם ה'), ולא חזר ככתוב שום דבר מנשאוהו כל העם. שכתבו זה נתגדל כעיוי טעם. וכבר יודע שלא דעשה

ההמון דעת ההכמות שדורים, וכבר אמר בעל המא"ע ששק"י בעלי בהים וספקי הידיים וההמנים שני טכסים הם. ואלו

ההכמות שכתבו עכבורס היחודים אילו נגלו להמון אין ספק שהיו מלעיגים בהם לקולר שכלם ולא היה שלמה נחשב לנלוס

בעיניהם. וכן בעיני המדות דרך מיוחדת נכנס, לכן לא נזכר כגומו שיאף מפורסם לכל מכל העושים אשר היו היחודים

מנשאים

אותם היחידים כלם אבדו ממנו, אלא המעט מהם, והמליצות הצחות מהנבואת
שערכו לבני אדם ללמדם ליקרת עניניהם וצחות דבריהם, וכן לא כתב מוכרי
עורא ונחמיה אלא המפורסם בהמון. והיה יום עשות הסיכה יום מפורסם, במת
שחרדו העם ועלו להרים בעבור עלי זית ועלי הדם ועלי תמרים ועלי עץ עבות.
ומה שאמר וימצאו כתוב, ר"ל ששמעו עם הארץ וההמון וחרדו לעשות הסיכות,
אבל היהודים לא אבדה מהם מצוה קלה כל שכן גדולה, וכיון הכותב להגדיל ענין
היום ההוא, כאשר כיון ביום שגרשו העמוניות והמואביות מפני שהיה יום מעשה
גדול לגרש העם את אמות בניהם והוא דבר קשה עד מאד, ואינו סבור שאומת
מן האומות עכו"ם תקבל בעבודה הזאת לאלהיה, וזולתי הסבלה הזאת, ועל פירסום
המעמד הזה אמר וימצאו כתוב, ר"ל כי כאשר הגיע הקורא אל עם הארץ אל לא
יבא עמוני ומואבי חרדו העם והיתה חרדה גדולה ביום ההוא:

אמר

אוצר נהמר

מנאים אותו בעיניו, ולכן נאבדו ממנו ואין כידוע
מתכוונו: אלא המעט מהם. זה המעט שנאמר בקבלת:
והמליצות הצחות מהנבואת שערכו לבני אדם וכו'. וכן
שמעיו ספר משלי שנאמר ברוח הקודש שיש בו מליצות לזאת
מנובאה. וכפ"ג מידים נאמר חכמי ישראל אל שיר השירים
וקבלת מעמאין את ירידיו. ונאמר בפוספתא בשר ר' שמעון
ששיר השירים משמאל את ירידיו משני שנאמר ברוח הקודש
קבלת אותו משמאל את ירידיו משני שאינו אלא מהמנוח של
שלום. והרמב"ם בפ"ע הלכה ו' מהל' אבות השומאח נאמר
השירים הארבעים ונס קבלת ששים אינן אלא דברי חכמים, אבל
ספק דמעמאין את ירידיו, וכוונתו כהן' דמשנה דידים. ושמעון
דפ"ל דא"ע"ס שמעמאין את ירידיו אינם ברוח הקודש. ולדברי
הכל משלי ברוח הקודש נאמר: במה שחרדו העם. הכותב
מספר איך הסמוך כולו נדבק במצות ה' וחרדו על קיום מצות
סוכה: ובמה שאמר וימצאו כתוב ר"ל ששמעו עם הארץ
וכו'. לא נאמר זה כלפי הכתובים ולויים, שלום לא היה זה
מליצה, אך רק לעמי הארץ השומעים דברי סמורה שיש לה
ידע מזה ביותם עבדים נאמר לויים: וכיון הכותב
להגדיל ענין היום ההוא. הכותב ספר נתיים נחמיו לגרש
מהשומלות הסמוך כולו להסתפק במצות סוכה ולולב: לכשר
העם את אמות בניהם. ספר מדרקת העם איך נכשו
רמתיים על נביאים שישו אמונת לבניהם ועכו"ל גרשו אוהן,
וכמ"ג ושם נכתב ברוב ללאינו לאוואל כל נאשים והוגד
מהם, ונאמר ויעט כל הקהל קול גדול ויאמרו כן כדנבך
עליו לעשות (עזרא י'): והוא דבר קשה עד מאד וכו'.

קול יהודה

סוכה נכזה שכלם אבדו ממנו וכו'. ומטון זה
היה דבר צרכיני סימן ל"א, כי לשאלת המלך איך
אבדו ספרי החכמה וכו', השיב לו מפני שהספרים
הכבש וכו': ועלו לזהם היהודים מבני אדם וכו' עד
אמרו ואבדו היהודים ואבדו החכמה ולא נשאר כי אם
ספרי ההוראת אשר ההמון צרכינים אליהם וידועים
לזאת רוב העם והכחיש לזאת ומתעסקים בזה
הכבש וכו': ועלו לזהם וכו'. ככתוב בספר נתיים
(ח'): ביום שגרשו העמוניות וכו'. כאלמרו (שם
י"ג) ויהי שפחטם את ההוראה ויבדילו כל ערב מישאל:
אמר וימצאו כתוב. כבר כתבתי סימן כ"ד כי לא
חשש החזיר בזה השוואה הלין בכתוב לאמר
וימצא כתוב וכו', על שפך לו הלשון המוכר שם
אלל סוכה. או נאמר כי מקרה שאר הכתמים גם
סוף יקרהו לעשות בנמו חכמה מזד רוב סמיכה דעהם
על לשון הכתוב השגור בליהם. הלא זה אשר יעשה
בכיוולא צו המורה בראשון פ' י"ב בלמרו מלא העומר
לאחד, כי נהערכו לו שם שני פאוקים, והרלב"ג
צרכיני מספר מלהמאיו סוף פרק ג' וסוף פרק ה'
כשכל פעמים ביהכו לדוד ממלך ישיהו אודך ה' כי
נאמת בני יצאון חן ותנחמיו, וכבר הראיתיך כיוולא
בו כמה עשד:

שתיבא

הנשים סכריות בנה שמאל כחוב בפורס לא יבא עמוני ומואבי בקבל ה', והלא הלכה רוחות בישראל עמוני ולא עמוניות
מואבי ולא מואבית וכנכר ב"ה סבל, וכרי בוגו נכא רוח המואבית ומורעו נולד דוד המלך ע"ס, וזה הענין היה כן עמם
העמוניות והיה הוא וזרעו מלכים בישראלים. והלא הכתוב בנתיים אמר ביום ההוא נקרא כספר משה בצווי העם וימצא כתוב
בו אפי' לא יבאו עמוני ומואבי וכו' כי לא קמוהו את בני ישראל בלחם את בני ישראל בלחם את הפורס ויבדילו כל ערב מישאל,
דייטו סגרים סוכרים שבישראל שיו מעמון ומואב שלא יבאו בקבל לכה, וכמו שכתב וסוף מטובים העמוני שיהיה לו
עסקה בבית אלהים שסבליבו את כל כליו לחון, ועו"ל אמר נתיים זכרם על אלוה על זאת, ונאמר זה מספר ענין חלול שנת
צראה בישראל ואיך הן זה וזמנר ג"כ זכרם לו אלהי וכו', ושוב נאמר גם בימים ההם וכו' באשיבו היהודים נאשים לשאריות
עמוניות מואביות, ונאמר וארבי עמם ואקלסם ואכה מהם אנשים ואמרטם ואשיבם בצלמים אם התנו בנותיכם לבניהם ואם
פשוו מנוחיהם לבניהם ולכם כלוא על אלם חטא שלמה מלך ישראל וכו' עד גם נאמר חטיאלו הנשים סכריות. והכה מנחל
בזה כי המני וסמון שיהיה כסם הוא משי ששאו נשים סכריות שלא נתגיישו קדי"ל חולד נריות כמוה וכו' והלא מנחל מנחל
גנו לשום דבר וכנכר ביבמות כ"ב, ויקראוץ כ"ח. וילין מדיבתי כסם שבטע חמומי כי יסור אל נכר וכו', וכי
יסוד לבנות שאר אמות ל' שמעון, ולרבות ררית מדיבתי כי תשינה לנאשים וכו' ויולד לו סיכה דקריין כי תשיה קריין וילד
לו וכו' עיין שם. וכן נאמר בעזרא (ט') וככלות אלה נגשו אלי השירים לאמר לא נבדלו העם ישראל והכסמים והלויים עממי
האלוהים

סדר אמר הכמורי רוצה אני שתביא לי מעט* מאיכות הקבלה המורה על אמתתה :
סה אמר החבר בי הנבואה התמידה עם אנשי בית שני ארבעים שנה, מהזקנים
הנעזרים בכח השכינה שהיתה בבית ראשון, שהנבואה הנקנית נסתלקה
בהסתלק השכינה, ולא היו מקוים לה, אלא בעת מופלא ובעבור כח גדול, כמו
אברהם ומשה והמשיח שאנחנו מקוים ואליהו והדומים להם, אשר הם בעצמם מעון
לשכינה, ובהמצאם יקנו הנמצאים מדרגת הנבואה. ונשאר "לעם" (ל"ל להם) בשוכם
אל (*ל"ל מעט)

אוצר נהמר קול יהודה

סדר יתביא לי מעט מאיכות וכו'. איכות
הקבלה הוא אוסף השתלשלה, כמו
שימצא בהשגה הנמשכת:

סה כי הנבואה התמידה וכו'. כבר התבאר
זה למעלה סימן ל"ט. וכי זה משמש בלשון
אשר, כאלו אמר העיני המנוקב הוא זה אשר הנבואה
וכו'. או ימשש בלשון דהא, והוא כמותן עסק להם
שהונח למעלה מחמת הקבלה, וצדקה בל להשיעמו
בדבריו אלו אשר יזכיר: בוהזקנים הנעזרים בכח
השכינה וכו' שהנבואה הנקנית וכו'. הם שני
מיני הנבואה אשר זכרתי בשני סי' י"ד, האחד נבואה
נמשכה בזקני בית שני הנעזרים בכח השכינה המלאה
מלא בבית ראשון, והשני נבואה נקנית שהיו זוכים
אליה בעת המלא שהשיגו ביימים, והוא בלי ספק
מדרגה מעולה יותר מן הראשונה. ומ"ש מהזקנים

האלוהים כהעבודתיהם לנענוי החתי השרו הימים העמוני
מאחרי המצוי והאמרי כי נבאו מנעוהיהם להם ולגויהם,
ועל זה חדרו הרבה וכו' כולם וזכרוו ברית לה' לאלויה
בטיבם עם בניהם העוד להם, והוא הענין עמו המוכר בכוף
נחמיה. ומא ראה המכר שגלה המדרה הולת ממקרא לא
יבא עמוי ומוצאי. ועם סיוח ששש"ט יו ליבש קרובי הכמורי
בכיוון בלתי זו כחם בנאמר ומלא כחול לא יבא עמוי
ומחלי וכו' הם לא נאמר רק כנגד עמי הארץ שלא ידעו מהו
עיון ולא הנידלו הגרים העמונים והמאמינים מקרב הקהל
עד שהתו לנצויה העמוני מקום כחלר ס', והם בעמדה לו
לנחמיה בלשונותיהם כל עמי הארץ עמו בלכדור את עוניה מקבל
ס' והבנינו מחנך הקודם, אבל ע"ז דברי החכר הם שלא
לדקדוק, וי"ט*:

סדר שהביא לי מעט מאיכות הקבלה. שחשש יו
עיני הקבלה מאחז עת החמילה להסתכל,
אם מביט ראשון או מביט שני, ומחזיק ביהם ההתמלה לה שחשש
במקום אמת, וכיצד הגיעה אליהם עד חף הדורות: המורה
על אמתותו, בלא יחא מיוס לפסק מתחלתה ועד סופה:
סדר כי הנבואה התמידה וכו'. עם היות כשתלם הקבלה
שאלנו אינה רק מביט שני, אבל דוע כי משם
ולמעלה אין זכר דיקה, ומשי שפדיון סופה נבואה מתחדת
בהם: ארבעים שנה. כנזכר בכיוון ל"ט מה המאמר:
מהזקנים הנעזרים בכח השכינה. ר"ל מהזקנים ששם שני
זקנים ומלחכי (שהוא עורא) קנו כבר נבואהם בבית ראשון
ועדין לא נתחלקה מרש עם גויהם, כאשר מאלנו שיו הכנס
בתלה בבית שני מאותם כדור הבית הראשון, כמ"ש ורכים
מבשכניהם והלוים ורצבי ואלות הזקנים אשר לא את הבית
הראשון כיסרו או הבית בניינים כדור קבול גדול (עורא ג').
וישכן שאלו השלש נביאים נמשך נבואהם עד ארבעים שנים
לביט שני, וממ"ש בספר קבלת הראש"ל כי בשנת ארבעים נשבר
עורא האורח והיו זקנים ומלחכי (זהו בשעת הכדורים שנלחכי
אילו עורא): שהנבואה הנקנית. היא השעשע ששכן
בבית הקודש במקום המזרח ובין קו של ישראל כדור עמודין,
משם קנו כל הנביאים נבואהם, כי לא יתכן שהיה הנבואה
נעשת לנבואו ולא לא נאמר ישראל, ובתוך בית הראשון שלא
חבר להם כלום וביט הארון והכדורים קיימים והיתה השכינה
בישראל, וכבר נזכר זה במאמר כי יסוד י"ד. בהסתלק
השכינה. בבית ראשון במדרגתו ראוב לא הורה בבית שני
מחיהו שונת על הכלל כדור מלבד השיריים שנשאלו עם נבואהם
בבית ראשון: ולא היו מקוים לה אלא בעת מופלא. והוא
בבית שנימו שחיהו גאלה עליהם: ובעבור כח גדול.

שיעמדו זקנים ומלחכים כדור כדוריה כשהא השכינה כורה עולם
ובית הכנרת: מעון לשכינה. מרכבה, ובקוים כנגד כלל ישראל ואלוהי
הם כנ"י בזמן הבית: ובהמצאם יקנו הנמצאים
מדרגת הנבואה. ר"ל כמו שבאר היתה שכינה בבית הקדוש בירושלים
שלא וכו' כל הנביאים שביישובם לנבואהם שקנו מן
השפע השקון בבית, קן יקנו שאר נביאים ששם למטה ממדרגת
המביח נבואהם מן השפע השקון עליו: ונשאר לעם וכו'.
למטה

אל הבית חגי וזכריה ועזרא וזולתם. ואחר הארבעים שנה היה המון החכמים אנקראים אנשי כנסת הנדולה, ולא יספרו מרוב, והם שעלו עם זורובבל סמכו קבלתם אל הנביאים, כאשר אמרו ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הנדולה. ואמריהם דוד שמעון הצדיק בהן גדול ומי שהיו בסייעתו מתלמידים וחברים. ואחריו אנטינונם

איש

קול יהודה

אוצר נחמד

אמנם ביה שני עלה וכו' לזדיק נמוך כזה לא שנה הנואה אל כלל ישראל מלבד אלו שקבלו כבר הנואה מבית ראשון: וזולתם, כמו נחמיה וזורובבל מרדכי בלשן ישוע בן יודיק שיה רעליה מספר נגיו רחום כענה: ואחר ארבעים שנה. שנתו הנויאים האחרונים ונסתלקה הנואה לגמרי מישראל, וכמ"ש גם בן חול"ב דק"ק דהסדרין: היה המון החכמים וכו'. וזה שקבלו הסוברים מנויאים הסוברים: סמכו קבלתם אל הנביאים, עם היות משאבר שקבלו גם בן סמכו המתיישב לפניהם ונשתלשלה הקבלה עד משה, עכ"ל לא תלמידו חול"ב דק"ק אבות נמשחין סדר הקבלה לזכור אותן המקבלים עד משה, ואחר שהיו נביאים נזמנים ויחכו להם הקבלה: ואמריהם דוד שמעון הצדיק. שהיו משייכי כנסת הגדולה והאריך ימים הרבה אחיהם. ודע שחלקו המפורשים בזמן שמעון הצדיק. היה הראשון בספר קבלתו ועל ספר יוחסין דף ס"ה, והאחרונתל בפיטוב ספרו אבות ברחם משנת שמעון הצדיק כולם כוכרים בשמעון הצדיק הוא עדות בן ישוע בן יהודק כהן גדול הנזכר כ"ס עורא (ג'), וישוע זה אחיו של עורא. ולפי זה היו אחיו כנסת הגדולה כולם בדור אחד, ובשמעון הצדיק האריך את ימיו מכולם. אבל האחרים אמרו שמעון הצדיק לא היה דור שני לישוע אבל דור שמיני, שהרי נחמיהם (י"ב) נאמר וישוע הוליד את יויקים ויויקים הוליד את אלישיב, ואלישיב הוליד את יודע ויודע הוליד את יוחנן ויוחנן הוליד את יודע, ומקובל להם שידוע הוליד את חניו, וחניו הוליד את שמעון הצדיק. וזכרנו שבעל ספר יוחסין עצמו כתב בדף ק"ל שחמיו בן יודע היה אחיו של שמעון הצדיק, וכ"כ בדף קל"ח. וכדף ס' כתב חול"ב, אחר שנת יושבע היו בניו ובני בניו כהנים גדולים עד שהגיעם הסהוס לשמעון הצדיק, ע"כ. ולפי זה היו אחיו כנסת הגדולה בזמן ובדור אחד רק נמשכו כמו שמונה דורות. ואולי שהחבר לא חשב לבאר זה כי אין בזה נפקותא, ולפי זכר רק שמעון הצדיק קבלה ראשונה נחמיה המענה ואחרונה לאשיב כנסת הגדולה: יוסף

אמרו סימן ע"ג שמשאי החכמה הם הצדיקים וזבויים כסא הכבוד. ועה הווא מן המקום הזה כלל הכונה כי יש שהיה שם נביא בזמן המלך השנייה בישראל, יש נביא ג"כ בזמן העדרה מהם, וזה יתכן במלך משני פנים. האחד בהיותו עזר מכה השנייה המללח בזמיו משו עם היותו בלתי נמלח בהווה, השני בהמלך איש לדיק תמים קדוש הוא לאלהיו שחמו ויה בהפליג רבה אל יהסר המצו משרש יצירה והתלמדוהו בהנאלח שכלו ומדוהיו לשלמות הפעל, לא יכול דבר אחר מלבד הדבר הטוב אשר דבר המורה על זה פרק ל"ו מהשני, ויותר מהמה עד היותו כאלהים המעולים נהפגסם והתלמדוהם שם כהנאות ומהה אשר עלה זכרם אלל המורה בפרק ההנהג המסובד הוא פרק ל"א מהשלישי, כי הוא יושב איתו כזה בעצמו עד היותו משון לשפיה זכרון מלאכי, ומוש לפני העם ומכחו יקנו המלאים מדרגת הנוואה: ונשאר להם וכו'. ביאר מי המה אלה הזקנים הזכרים למעלה שהנוואה התמידה בהם עד ארבעים שנה לבית שני. ומה שכל להשמישו זכרון מלאכי, לפרות לנו בזה היותו סובר כדעת האומר מלאכי הוא עורא, שכן אמרו ב"ק דמנילה תמיא רבי שמעון בן קרחא אומר מלאכי זה עורא, והכמים אומרים מלאכי שמו. א"כ נתמו בזה עורא מהחברא כמאן דאמר מלאכי זה עורא, דכתיב וישען דמלאכי בנה יודע ויודע נעשמה בישראל, ומאן מפרשים שיש נכריים מישראל זה עורא, דכתיב וישען שכניה בן יוחאל ויחמר לעזרא מעגלו ב' ומשג הנשים בכריות, ע"כ. ואפשר עוד לומר שלא ראה להזכירו לבלתי הכנים עצמו כשכל המהלכות והיח הדבני על גבוליו, יהיה מלאכי עורא או זולתו, ובכן היה שחיקו ויה מדבור: ואחר הארבעים שנה

היה המון החכמים וכו'. ראה שלשלה גדולה יולאה בהמשך קבלתו, והם אשר פרך את ערכם במשנת אבות. הרמב"ם דבר על אודותיו בפרוה המשה ובהקדמה זרעים פרק ד' ובהקדמה ספר משנה מורה, והראשון הלוי זכרם על פי סדרו בספר קבלתו, גם הרי"א המשך סדר הקבלה על פי דרכו אשר הציב לו בהקדמתו לפירוה אבות, ועם היותם מתהללים בדברים מה לא ראויה בניכרם הועלם: ואמריהם דוד שמעון הצדיק וכו'. הולך ומשחל הקבלה בשבע כמות של החכמים אשר היו בניה שני ממנהלחו ועד סופו ולא ראו הרמב"ם כמ"ש הרמב"ם פ"ד, ששם העלה שבעה דורות משמעון הצדיק עד הלל, ולא זכר כהן מכל הדורות והם זולתי יוחנן המפורסמים על מפורשות בימינו או על עיני השויתות לכבוד, והם המזכרים במשנת אבות פרק א' לכבוד ולתפארת. אחרי כן זכר החכמים המפורסמים אשר היו בהרבה היות או אחריו עד רבינו הקדוש, והרמב"ם סדרם בהרבה הבורות. ומן ההבורה הראשונה זכר היה רבן יוחנן בן זכאי ורבי אליעזר ור' ישמעאל בן אלישע כהן גדול ור' יושבע ורבן גמליאל ור' יוסי ור' אלעזר בן עזיק, אלה שזקנה אלל לא הוצרכו בדברי הרמב"ם. ומן השנים אשר רבי ערפלו ור' עקיבא. ומן השלישית זכר סימן ס"ז רבי מאיר ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון בן עזאי, ועם אלו זכר ר' הנילח בן מרדכיין עם היוני מנר בהבורה ראשונה אלל הרמב"ם. ומן הרביעית זכר רביה הקדוש ואחו רבי נתן ור' יושע

איש סוכו מפורסם, ומתלמידיו צדוק וביתום שהיו שורש לכופרים, ובהם נקראו הצדוקים והביתוסים. ואחריו יוסף בן יועזר חסיד שבכדונה ויוסף בן יוחנן וחבריהם, ובו אמרו משמת יוסף בן יועזר בטלו האשכולות שנאמר אין אשכול לאכול, מפני שלא

אוצר נחמד

קול יהודה

יוסף בן יועזר חסיד שבכדונה. כמשנש דהגיגה (י"ט) יוסף בן יועזר חסיד שבכדונה היה וכוונה משמחו מדרש קודם (יוסי בן יועזר המזכר בריש אבות עם יוסף בן יוחנן שקבל אנטיגונוס. גם יוסף בן יועזר ויוסף בן יוחנן, ובכל אחד) מפני

יהושע בן קרח, עם היוחס מכרים להרמב"ם כדבורס שנים ותלפיות. ודעת לנפסך יענש כי כל זאת בצמרו ולאחר הארבעים שנה היה המון ההכמים הנקראים אגשי כנסת הגדולה וכו' ואהריהם דור שמעון הזדיק וכו', לא כוון כי לא אחר הארבעים שנה היה

ראשית אגשי כנסת הגדולה ושאחר שקיעתם של אלו זרח אור שמעון הזדיק הרחוק מאד מסוף הארבעים שנה לבנין הבית, שהיה לא נעלמה מעיני כל מי כי עיקר אגשי כנסת הגדולה היה מעיניי בכל צלחת בית שני, והם אשר נקבו בשמות כהוב מפורש ועלה זכרונם לשוני בשתי ההקדמות המכרות להרמב"ם ובהקדמת נהלה אבות הר"מ, ושם נאמר שנתחדד להם החמים אהרים ראשי בני ישראל המה עד שחלוס ק"ץ איש ומללס שמעון הזדיק אשר אמריהם עד היומו האחרון שבהם במאמר התנא שמעון הזדיק היה משירי כנסת הגדולה. גם לא יוכל להפעל מאמרים ז"ל פרק באל לו כי זימי אלכסמדרוס מוקדון פרח זדיק זה אשר בפגנו בו ירד המלך ממרכבתו להשההווח לו באמרו דמות דיוקנו של זה מנלה לפני צבית מלחמתי, ונשא פניו לבלתי הפכו את צבית אלהינו, והיה זה סביב לארבעים שנה לבנין הבית, כמו שזכר הרמב"ם בפפר קבלתו. אלא ודאי כונת אמרו ולאחר הארבעים שנה היה המון ההכמים וכו' שאחר הסתלקות הגימאים עדיין ומשבו אגשי כנסת הגדולה שבכר ההלה קודם לכן כאמרו, וכן כונת אמרו ואהריהם דור שמעון הזדיק וכו', ששאר אהריהם לאורך ימיו או להיומו לעיר לימים צעת ההחברו אל הכדורה הקדושה המכרת. ובכן בשלה הרעומת מוהר"ר עזריה שככתב בל"ף מאמריי בניה כי ההכר בדבריו המזכרים הרחוק מאד שמעון הזדיק מסוף הארבעים שנה לתהלה הבית, באמרו כי אגשי כנסת הגדולה התלו אחרי פארקתם שנה וכו' שמעון הזדיק היה אחרי הכנסיה ההיא וכו', לפי עמון שם נעשה ההכר בניה כחולק על קבלת חז"ל. ומעטן הגיל אותו העיל מוס ההשד במעתיק ה' חנון לבלתי שמרו אמונים בצונתו המכרת. ובה אל ההשד היה כבוד המעתיק הלו מאשר מנלו במהמרת באמרו צטיי כימון ל"ף לחס היוס במתוכה גדולה וכו', אשר היה הלשון היה קשה מאד להולמו לולא ה' קרדינאל שהפיט אשר דבר למחר חסם היוס ציהשק ומרגעט וכו', והסלגנ שהלוטה עליו באמרו כי צשפחיו יגבר צשעתקתו הלבוט לכו הדברים באופן שיוכל להשמע כאשר לסימונים נכרים ולטבעו הישר של ר' יהודה הלוי המהבר נודע כי זך ובר לקח וכו'. ואלוה הפישה מכל אלה לא מאלתי למעתיק המזכר, כי מלמד מה שבכר הרחיקין הדברים שמתים צמיונתן לפניו כי בכל זאת לא חסא ההכר צשפחיו על הדרך אשר ביארנו, הלא אין זה מן התקומות הקטנים אשר יקרה בזה משנה למעתיקים, והתקום הואו אשר נהלה לו עון אשר חסא כי הייב טעם המועתים הסוקרים אשר כחבו מנוכה במקום מוהיה. ועל עומק הדברים אין לו עון אשר חסא כי הייב טעם המועתים אשר באו בו הענינים בלשון קצר עד מאד והיוה המעתיק נאמן רוח צשעתקתו לבלתי סור מסגנון המועתק, ווסף גם הוא טעם הצשעתקה כדבר ההל"ע צפירות חיוב צ' וכמו שזכרנו צפיתיהמו ששם עלה גם כן כי ח"ר יהודה ה' חנון מעתיק הספר היה הוא המעתיק הנכבד צשעתיקי על חובת הלצנות והואו לה בלשונם מאלד מוקלט על כונת המועתק לולא יחיתיו, ואין להשוט לו עון מה צשעולו האפריים והמדפוסים המועתים לקלקל ולהטיל מוס ופגס בקדשים: אנטיגונוס איש סוכו מפורסם. על מעשה שהיה עם תלמידיו שזיכירי: ובתלמידיו צדוק וביתום וכו'. הצנות דרבי נתן הוא היה אומר אל הכיו כעבדים וכו' ויהי מורא שמים עליכם כדי שיהיה צשכרם כפול לעמיד לבא. אנטיגונוס איש סוכו היו לו שני תלמידים שהיו שונים בדבריו היו שונים לתלמידים ותלמידים לתלמידים, עמדו וקדקו אהריהם ואמרו לה ראו אבותיט לומר כך, אפשר שיעשה פועל מלאכה כל היוס ולא יטול שברו ערבים, אלא חליו היו וירעיש אבותיט שיש עולס הבא ותחיות המהים לא היו אומרים כך, עמדו ופירשו מן המורה ונפרצו מהם שחי פראות, לזוקים וציתוסים, לזוקים על שום לזוק וציתוסים על שום ציתוס, ע"כ. ובעל הערוך העריך את ערבו צשכר ציתוסין, והעלה זכרו הרמב"ם בקבלתו המכרת: ובו אמרו שישמרו וכו' וכו'. במשנת סוטה פרק במהא (דף מ"ח) חק משנת יוסי בן יועזר איש צרידל ויוסי בן יואדה איש ירשלים בשלו האשכולות שנאמר אין אשכול לאכול בצורה אזהה נאטי. וכחצ שם הרמב"ם אשכולות כתי על חדס הטולל המדות הצשעולות והכממות לפי מיהם, והוא מה שאמרו אשכולות איש שחכל בו, ע"כ. אבל רש"י פירש צנמרא שחכל בזה, עד מיהם לא היה מחלוקת בהכמי ישראל כלס היו אומרים דברים כנתיקון למשה מטיי. והם הראשונים שחלקו במסמיה הקרצנות ציוס טוב כדאמרינן צנגיגה, והוא היה מחלוקת ראשון שהיה צישראל בדבריו מורה, ע"כ. אמנת ההכר נכס לפירות הרמב"ם והוסף כמעט באמרו מפני שלא ידע